

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA za 2016.godinu

Broj: 06-15/17

Sarajevo, juni 2017. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	5
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	8
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	9
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	9
6.1.1	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	9
6.1.1.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	9
6.1.1.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	9
6.1.1.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	10
6.1.1.4	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera	19
6.1.1.5	Kapitalni izdaci	20
6.2	BILANS STANJA.....	23
6.2.1	Popis sredstava i obaveza.....	23
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	24
8.	JAVNE NABAVKE	24
9.	OSTALI NALAZI	25
9.1	RASPODJELA PRIKUPLJENIH SREDSTAVA OD IGARA NA SREĆU ZA 2014. I 2015. GODINU	25
9.2	IMPLEMENTACIJA „INFORMACIONOG SISTEMA REGISTRA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA U FBiH“ (ISR MSP) I „INFORMACIONOG SISTEMA OBRITNOG REGISTRA“ (ISOR)	27
10.	KOMENTAR	29
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	30
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu.....	31
	Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine	34

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2016. godinu** koji obuhvataju Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Pozitivno mišljenje:

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2016. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2016. godinu** sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti¹.

Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** za 2016. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje sa rezervom:

1. Raspodjela sredstava dijela tekućih transfera u iznosu od najmanje 259.278 KM (programi poticaja inovatorima i izgradnja poduzetničkih zona), nije izvršena uz dosljedno poštovanje Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera usvojenog od strane Vlade FBiH, što nije u skladu sa članovima 31., 37. i 38. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2016. godinu (tačka 6.1.1.3.2. izvještaja);
2. Raspodjela sredstava od priređivanja igara na sreću u iznosu od 276.921 KM je izvršena na osnovu kriterija koji nisu mjerljivi i na osnovu podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima popunjenih od strane krajnjih korisnika, zbog čega nije ispoštovan princip transparentnosti, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH i članom 6. stav 2. Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću (tačka 9.1. Izvještaja);

¹ Novi ISSAI 4000 je usvojen u decembru 2016. godine i zamjenjuje ISSAI 4000, 4100 i 4200.

Mišljenje sa rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** za 2016. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Sarajevo, 05. juni 2017. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi, reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Zakon o izvršenju Budžeta FBiH za 2016. godinu;
- Budžet FBiH za 2016. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o organizaciji organa uprave u FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o igrama na sreću;
- Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću;
- Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima;
- Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (u daljem tekstu: Ministarstvo), osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave².

Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: podsticanje razvoja, poduzetništva i obrta, davanje potpore za primjenu inovacija i uvođenja savremenih tehnologija u oblasti poduzetništva i obrta, povećanje udjela poduzetništva i obrta u ukupnoj privredi, organiziranje institucija za poduzetništvo i stvaranje poduzetničke infrastrukture, osposobljavanje poduzetnika i obrtnika kroz redovno i dopunsko obrazovanje i druge poslove utvrđene zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost. Ministarstvom rukovodi ministar. Sredstva za rad Ministarstva osiguravaju se u Budžetu FBiH. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, sistematizovana su radna mjesta za 46 izvršilaca, dok je budžet odobren za 38 uposlenika. Na dan 31.12.2016. godine u Ministarstvu je bilo 32 uposlenih.

Ministarstvom rukovodi ministar Amir Zukić, koji je imenovan 31. marta 2015. godine.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Dr. Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2016. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od januara do aprila 2017. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio finansijsku reviziju Ministarstva za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje sa rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Ministarstvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i 20.09.2016. godine obavijestilo Ured o poduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka, u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2015. godinu.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

² Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Sl. novine FBiH", broj 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 08/06, 61/06 i 48/11);

Realizovane preporuke

- 1) Usklađen je Pravilnik o naknadama za putne troškove djelatnika sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja u pogledu definiranja visine dnevnice;
- 2) Uspostavljeno je vođenje evidencije o parkiranju automobila nakon radnog vremena i određena je osoba zaduženu za kontrolu istog;
- 3) Blagovremeno su poduzete aktivnosti na donošenju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera u cilju realizacije istih u fiskalnoj godini za koju su i odobreni;
- 4) Nastavljene su aktivnosti na kontinuiranom praćenju namjenskog utroška doznačenih poticajnih sredstava krajnjim korisnicima te se u slučaju nenamjenskog korištenja istih pravovremeno poduzimaju odgovarajuće aktivnosti u skladu sa datim ovlaštenjima za povrat nenamjenski utrošenih sredstava;
- 5) Realizacija Odluke Vlade FBiH za ostala domaća pozajmljivanja se provodila blagovremeno kako bi se proces odabira korisnika i odobravanja kreditnih sredstava od strane Razvojne banke FBiH proveo u toku godine u kojoj su odobrena;
- 6) U skladu sa donesenim odlukama i zaključcima Vlade FBiH, zaključenim ugovorima o komisionim poslovima i ugovorima o formiranju namjenskog dugoročnog depozita sa Razvojnou bankom FBiH su se provodile aktivnosti u cilju efikasnog korištenja budžetskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Poduzete su aktivnosti kako bi se poboljšalo funkcionisanje internih kontrola dosljednom primjenom internih procedura i pravila u dijelu obavljanja nadzora nad utroškom poticajnih sredstava, vođenja evidencija korištenja službenih vozila i pravdanja izdataka za mobilne telefone, kao i nadogradnje postojećih i donošenja novih nedostajućih akata u skladu sa važećim zakonskim propisima;
- 2) Ministarstvo je poduzelo aktivnosti u dijelu da je za prethodne dvije godine, izvršilo analizu ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture po svakoj poduzetničkoj zoni, međutim nije izvršena analiza cjelokupnih ostvarenih efekata dosadašnjih ulaganja u cilju procjene opravdanosti daljih ulaganja u navedeni projekat;
- 3) Ministarstvo je djelimično izvršilo nadzor nad plasiranim budžetskim sredstvima za realizaciju Programa održivosti povratka na prostoru Republike Srpske, sa Zirat Bank BiH d.d. Sarajevo, Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta i Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao i u slučaju nenamjenskog utroška sredstava i neispunjavanja obaveze upošljavanja ugovorenog broja radnika povratnika, poduzimane su aktivnosti na povratu sredstava u Budžet FBiH;
- 4) Za nabavku roba i usluga provedeni su postupci javne nabave i zaključeni ugovori sa odabranim ponuđačima, proveden je odgovarajući postupak javne nabavke u skladu sa procijenjenom vrijednošću nabavke, međutim provedeni postupci nisu poduzimani na vrijeme i nabavke nisu vršene u skladu sa zaključenim ugovorima i ponudama koja je bile predmet ugovaranja;
- 5) Nastavljene su aktivnosti sa ostalim organima i institucijama, a u skladu sa zakonskim propisima, da se za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) osiguraju blagovremeno podaci u skladu sa zaključenim protokolima sa Poreznom upravom FBiH i Agencijom za finansijske, informatičke i posredničke usluge.

Nerealizovane preporuke:

- 1) Godišnji popis imovine, potraživanja i obaveza izvršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i proknjižiti rezultate popisa u odgovarajućem periodu;
- 2) Riješiti pitanje neispunjenih obaveza implementatora ISOR-a koje se odnose na implementiranje preostalih softverskih modula i izradi akcioni plan za izvršenja sa jasnim

zaduženjima, odgovornostima i rokovima za izvršenje, kako bi se omogućilo korištenje svih funkcija sistema i kompletirali podaci u registru.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) U saradnji sa ostalim institucijama poduzeti dalje aktivnosti na izradi „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, te u narednom periodu u skladu sa usvojenim Projektom „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ i Akcionim planom realizacije navedenog Projekta za period 2013. - 2015. godina vršiti dodjelu sredstava za razvoj poduzetništva i obrta.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Ministarstvo je usvojilo značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, uređen je način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji kroz opis poslova i radnih zadataka svakog radnog mjesta uspostavljen je dio sistema internih kontrola, a time je utvrđena odgovornost, komunikacija i informisanje u cijelom Ministarstvu. Uvidom u navedeni Pravilnik i popunjenost predviđenih radnih mjesta konstatovano je da nije izvršeno popunjavanje jednog broja radnih mjesta rukovodećih državnih službenika (pomoćnik ministra za poduzetništvo, pomoćnik za obrt i pomoćnik za finansijske, pravne i opće poslove) što može imati uticaja u narednom periodu na izvršavanje poslova iz nadležnosti Ministarstva.

Obzirom da pomoćnici ministra, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, neposredno rukovode osnovnim organizacijskim jedinicama (sektorima), a da je od ukupno 4 sistematizovana radna mjesta za pomoćnika ministra popunjeno samo jedno, smatramo da navedeno može imati uticaja na pravovremeno, potpuno i kvalitetno izvršavanje poslova iz nadležnosti ministarstva.

Rukovodstvo je pisanim procedurama normativno definisalo kontrolne postupke, postupke informisanja i komunikacija, te izvršilo procjenu stepena rizika i postupke nadgledanja. U skladu sa Pravilnikom o internoj kontroli (2009. godine), utvrđeno je da je menadžment odgovoran za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola, a upravljačkim kontrolnim postupcima, ministar i ostali rukovodeći državni službenici osiguravaju nesmetane uslove rada, protok informacija, pravilnu raspodjelu ovlaštenja i nadležnosti, davanje uputa zaposlenicima radi efikasnog izvršavanja poslova i poduzimanja mjera u skladu sa propisima. Postupke nadgledanja zakonitosti provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura treba da obavljaju ministar, rukovodeći državni službenici, odnosno ad hoc formirana komisija. **Naši nalazi, vezani za sistem internih kontrola ukazuju da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima nezadovoljavajući u dijelu dosljedne primjene zakonskih i internih akata vezanih za: izbor sredstava doznačenih krajnjim korisnicima za poticaje inovatorima i izgradnju poduzetničkih zona, zatim raspodjele sredstava od priređivanja od igara na sreću, zaključivanja ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti Ministarstva, provođenja postupaka javnih nabavki i obavljanje godišnjeg popisa imovine, obaveza i potraživanja.**

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Interna revizija

Funkciju interne revizije, Ministarstvo je bilo dužno da uspostavi, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika. Prilikom obavljanja revizije

utvrđeno je da je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, iako je sistematizovano radno mjesto „samostalnog izvršioca – internog revizora“ isto nije popunjeno. U prethodnoj 2015. godini, internu reviziju Ministarstva je obavljala Jedinica za internu reviziju Federalnog ministarstva finansija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i izmjenama i dopunama Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. Međutim, za revidiranu 2016. godinu, Ministarstvu je odobren budžet u značajno većem iznosu u odnosu na ranije godine i to po osnovu uvođenja novog Transfera za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja (50.000.000 KM), zbog čega je isto formalno ispunilo utvrđene kriterije za uspostavu jedinice interne revizije. Iako je Ministarstvo obrazložilo da se radi o tekućem transferu ograničenog roka trajanja, Centralna harmonizacijska jedinica Federalnog ministarstva finansija je na njegov upit zauzela stav „da se sva federalna ministarstva u svom poslovanju susreću sa visokim stepenom rizika, te bi iz tog razloga trebali razmotriti uspostavu jedinice interne revizije“.

Preporuke:

- ***Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u dijelu: izbora korisnika sredstava dodijeljenih za poticaje inovatorima, izgradnju poduzetničkih zona i od igara na sreću, zaključivanja ugovora o djelu, provođenja postupaka javnih nabavki i obavljanja godišnjeg popisa imovine, obaveza i potraživanja;***

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Ministarstvo je u zakonskom roku dostavilo Federalnom ministarstvu finansija budžetski zahtjev za 2016. godinu na iznos od 59.146.015 KM i korigovani budžetski zahtjev na iznos 58.565.761 KM.

Budžetom FBiH za 2016. godinu, Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 58.827.067 KM, nakon čega je isti izmjenama i dopunama Budžeta FBiH smanjen na iznos od 58.565.761 KM.

Ministarstvu su u 2016. godini, za realizaciju Tekućeg transfera za finansiranje prvog zapošljavanja, prvobitno odobrena sredstva u iznosu od 50.000.0000 KM na poziciji Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti i fondovima. Kako je kasnije došlo do izmjene Uredbe o poticanju zapošljavanja, kojom je u suštini, umjesto Federalnog zavoda za zapošljavanje, Ministarstvo određeno da vrši refundacije sredstava poticaja poslodavcima za prvo upošljavanje i samozapošljavanje, trebalo je stvoriti pretpostavke da se navedena sredstva troše sa pozicije Subvencije privatnim preduzećima i pojedincima. Međutim, zbog utvrđenih ograničenja u članu 17. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2016. godinu, nije bilo moguće izvršiti preraspodjelu sredstava između tih pozicija, te su planirana sredstva za navedene namjene u iznosu od 50.000.000 KM najprije prebačena u Tekuću rezervu Vlade FBiH, iz koje su ponovo odobrena Ministarstvu za iste namjene, s tim da nakon toga imaju tretman rezervi, a njihova realizacija se evidentirala na poziciji 6145.

Zakonski odobreni budžet Ministarstva je, zajedno sa sredstvima Tekuće rezerve Vlade FBiH, u 2016. godini ukupno iznosio 58.565.761 KM i isti je na dan 31.12.2016. godine izvršen u iznosu od 16.413.505 KM (28 %).

U skladu sa „Uredbom o planiranju rada i izvještavanju o radu Vlade BiH, federalnih ministarstava i institucija“ (u daljem tekstu: Uredba Vlade FBiH), Ministarstvo sačinjava Trogodišnji i Godišnji plan rada Ministarstva, kao i Godišnji izvještaj o radu Ministarstva. U cilju realizacije navedenog, Ministarstvo je donijelo Plan rada za 2016. godinu. Godišnji plan Ministarstva sadrži podatke o strateškim i operativnim ciljevima, razvrstane po sektorima, a koji se planiraju ostvariti u tekućoj godini. U okviru istog, također sadrži i mjere učinka za izlazne (direktne) rezultate, očekivani godišnji rezultat, nazive aktivnosti koje se planiraju provesti, rokove izvršenja, nositelje izvršenja aktivnosti, kao i izvore i iznose sredstava potrebnih za provođenje navedenih aktivnosti. **Uvidom u Godišnji izvještaj o radu Ministarstva za 2016. godinu, utvrdili smo da Ministarstvo, iako je planiralo, nije realizovalo aktivnosti izrade Nacrta novog Zakona o poticanju razvoja male privrede, Nacrta novog Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima i Pravilnika o vođenju i korištenju ISR MSP (Informacioni sistem razvoja malog i srednjeg poduzetništva).**

Ministarstvo je Vladi FBiH dostavilo Izvještaj o utrošku i efektima dodijeljenih finansijskih poticajnih sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2014. godinu od 05.09.2016. godine, koji je i usvojen od strane iste 16.09.2016. godine (Zaključak V broj 1752/2016). Navedeni Izvještaj se sačinjava nakon što Komisija za

praćenje namjenskog utroška sredstava tekućih transfera završi posao, a za 2015. godinu proces izrade Izvještaja je u toku.

Izvještaj o izvršenju sredstava tekućih transfera za 2016. godinu je 06.12.2016. godine dostavljen Federalnom ministarstvu finansija, u skladu sa Vladinom Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava tekućih transfera Vlade FBiH u iznosu od 4.944.000 KM. Navedeni izvještaj još uvijek nije razmatran od strane Vlade FBiH.

Godišnji finansijski izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu, Ministarstvo je sačinilo i dostavilo nadležnim institucijama. Ministarstvo je također sačinilo zabilješke uz finansijske izvještaje, u skladu sa članom 36. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i odredbama Pravilnika o izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2016. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 16.413.505 KM, što u odnosu na odobreni operativni budžet 58.540.761 KM predstavlja ostvarenje od 28,94 %.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (79,16 %), plaće i naknade troškova zaposlenih (5,40 %), izdaci za materijal i usluge (2,57 %), doprinosi poslodavca (0,50 %) i kapitalni izdaci (12,37 %).

6.1.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća sa 31.12.2016. godine iskazane su u iznosu od 967.882 KM, a iste su u odnosu na prethodnu godinu manji za 77.273 KM. Obračun plata i naknada vrši se u skladu sa zakonskim i drugim propisima i internim aktima.

Ukupno ostvarene naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 104.068 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 23.254 KM. Isplate naknada vršene su u skladu sa podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

6.1.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 422.115 KM, što je 2,57 % ukupnih rashoda i izdataka Ministarstva. Strukturu navedenih izdataka čine: osiguranje i bankarske usluge 202.935 KM, ugovorene i druge posebne usluge 123.567 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 35.030 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 18.918 KM, usluge prevoza i goriva 15.359 KM, tekuće održavanje 13.467 KM i putni troškovi 12.839 KM.

Izdaci za komunikacijske usluge na dan 31.12.2016. godine iznosili su 35.030 KM, od čega su izdaci za mobilne telefone 6.766 KM. Od ukupno iskazanih izdataka za mobilne telefone, 3.737 KM (55 %) se odnosi na izdatke za mobilne telefone koje koristi Ministar. Ministri nemaju ograničenja u pogledu korištenja mobilnih telefona, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 14.04.2015. godine.

Izdaci po osnovu ugovora o djelu za angažovanje vanjskih saradnika iskazani su u neto iznosu 19.125 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 8.300 KM. U 2016. godini Ministarstvo je zaključilo ugovor o djelu sa 4 fizička lica. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da su ugovori o djelu u 2016. godini zaključivani za poslove sistematizovane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i za poslove koji predstavljaju redovne poslove iz nadležnosti Ministarstva (poslovi na Izmjenama i dopunama Budžeta, nadgledanje rada kompjuterskog hardvera i softvera). **Imajući u vidu da su navedena radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, kao i da se ista odnose na obavljanje redovnih poslova, ne može se potvrditi opravdanost angažovanja fizičkih lica za obavljanje**

navedenih poslova kao ni njihova isplata. Također, uvidom u potpisane ugovore o djelu i utvrđenu naknadu po istim, nisu prezentirani kriteriji koji su se primjenjivali prilikom utvrđivanja visine naknade.

Obzirom da bi ugovore o djelu trebalo zaključivati za potrebe obavljanja određenog ugovorenog jednokratnog posla koji traje dok se ugovoreno djelo ne izvrši, a obzirom da su isti zaključivani tokom cijele godine i to za obavljanje redovnih poslova, ne može se potvrditi opravdanost angažovanja istih.

Preporuka:

- ***Ugovore o djelu zaključivati za one poslove za koje je zakonskim i ostalim propisima uređena mogućnost zaključivanja istih i koji u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji nisu utvrđeni kao redovni poslovi i zadaci Ministarstva;***

6.1.1.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi su iskazani u iznosu od 12.992.881 (79,16 % ukupnih rashoda), od čega dio od 1.249.704 KM nije bio doznačen krajnjim korisnicima do 31.12.2016. godine, iz razloga jer Federalni zavod za zapošljavanje nije do navedenog datuma dostavio potrebnu dokumentaciju za evidentiranje i izmirenje obaveza po osnovu realizacije poticaja za prvo zapošljavanje i samozapošljavanje.

Ministarstvo je u fiskalnoj 2016. godini raspodjeljivalo sredstva 7 transfera, u skladu sa Programima utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera za 2016. godinu, usvojenih od strane Vlade FBiH, kako je to predviđeno Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2016. godinu i u skladu sa odredbama Uredbe o prvom zapošljavanju iz decembra 2015. godine, te Izmjena i dopuna Uredbe iz aprila i juna 2016. godine. Navedene transfere smo grupisali u 3 skupine, te ih kao takve i elaboriramo u revizorskom izvještaju u cilju lakšeg praćenja:

- tekući transfer za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja (8.036.390 KM, Programi utroška sredstava usvojen od strane Vlade FBiH u februaru i junu 2016. godine);
- tekući transferi općinama i gradovima, pojedincima za isplatu stipendija i poticaja inovatorima, neprofitnim organizacijama, udruženjima građana, obrtničkim komorama FBiH, kantona i obrazovnim institucijama, te subvencije privatnim preduzećima (4.900.350 KM, Program i Izmjene programa utroška sredstava usvojeni od strane Vlade FBiH u aprilu i septembru 2016. godine);
- tekući transfer za izvršenje sudskih presuda i sudskih izvršnih rješenja (56.141 KM³).

Pregled plana i realizacije tekućih transfera daje se u slijedećoj tabeli:

u KM

R. br.	Naziv transfera	Odobrena sredstva za 2016. godinu	Programi utroška sredstava	Reprogram utroška sredstava	Dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima za 2016. godinu
1	2	3	4	5	6
1.	Finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja	50.000.000	50.000.000	-	8.036.390
2.	Tekući transferi općinama i gradovima	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
3.	Tekući transferi pojedincima – isplata stipendija i isplata inovatorima	120.000	120.000	119.350	94.350
4.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	200.000	250.000	148.511	148.511

³ Tekući transfer za izvršenje sudskih presuda i sudskih izvršnih rješenja se odnosi samo na isplaćeni iznos glavnice. Detaljnije o navedenom je u dijelu Izvještaja 7. Vanbilansna evidencija.

R. br.	Naziv transfera	Odobrena sredstva za 2016. godinu	Programi utroška sredstava	Reprogram utroška sredstava	Dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima za 2016. godinu
5.	Tekući transfer udruženjima građana, obrtničke komore FBiH i kantona i obrazovne institucije	150.000	100.000	201.489	201.489
6.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	3.474.000	3.474.000	3.474.000	3.456.000
7.	Transfer za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	56.141	-	-	56.141
	UKUPNO	55.141.000	-	-	12.992.881

Zakonski osnov za planiranje sredstava navedenih transfera je Zakon o poticaju razvoja male privrede⁴ i Uredba o poticanju zapošljavanja⁵. Mjere razvoja male privrede predstavljaju djelovanje, uz korištenje sredstava razvoja, u cilju podrške realizovanju razvojnih projekata značajnih za ostvarenje plana razvoja i jačanje konkurentne sposobnosti subjekata male privrede. Malu privredu čine subjekti male privrede (mikro, mali i srednji), fizička i pravna lica, koja trajno obavljaju zakonom dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dohotka, odnosno dobiti, uključujući samozapošljavanje i obiteljske poslove povezane sa obrtom i drugim djelatnostima, registrovani kod nadležnog organa, bez obzira na oblik organizovanja i koji su: 1) samostalni u poslovanju; 2) upošljavaju godišnje manje od 250 lica i 3) ostvaruju godišnji promet do 40 miliona KM i/ili čiji godišnji bilans stanja ne prelazi 30 miliona KM.

U okviru navedenog iznosa izvršenja tekućih transfera nisu sadržana sredstva prikupljena od igara na sreću za 2014. i 2015. godinu, koja je Ministarstvo također raspodjeljivalo u 2016. godini u ukupnom iznosu od 276.921 KM, obzirom da se ista knjiže kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija, što smo detaljnije obradili u dijelu Izvještaja pod brojem 9.1.

6.1.1.3.1 Tekući transferi za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja

Tekući transfer za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja iskazan je u iznosu od 8.036.390 KM što u odnosu na planiranih 50.000.000 KM predstavlja izvršenje od 16,07 %.

Navedeni transfer se realizuje u skladu sa Uredbom o poticanju zapošljavanja koju je Vlada FBiH donijela u decembru 2015. godine, putem Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje, s tim da se sredstva osiguravaju u budžetu Ministarstva. Ovom Uredbom se, u cilju poticanja zapošljavanja, uređuju uslovi za korištenje i postupak za ostvarivanje prava na subvencioniranje poslodavaca za slučaj zapošljavanja nezaposlenih osoba⁶ bez radnog iskustva i osoba koje se same zapošljavaju⁷. U smislu ove Uredbe, poslodavac je fizička ili pravna osoba iz privatnog sektora koja može koristiti poticajna sredstva za sufinansiranje pri zapošljavanju (zapošljava nezaposlenu osobu), dok se samozapošljavanje odnosi na zapošljavanje nezaposlene osobe koja obavlja registriranu djelatnost u svoje ime i za svoj račun. Pravo na subvenciju nisu mogli ostvariti poslodavci koji obavljaju djelatnost iz oblasti trgovine, ugostiteljstva i priređivanja igara na sreću. **Članom 8. Uredbe je predviđeno da poslodavac koji zaposli nezaposlenu osobu i osoba koja se sama zapošljava, nezavisno o stepenu stručne spreme na period od 12 mjeseci, ima pravo na refundiranje, odnosno subvenciju za obavljanje djelatnosti, u iznosu koji odgovara ukupnom iznosu najniže plate u Federaciji sa pripadajućim doprinosima, uključujući i porez na dohodak (preračunato 578 KM**

⁴Zakon o poticaju razvoja male privrede („Sl. novine FBiH“, broj 19/06 i 25/09);

⁵ Uredba o poticanju zapošljavanja („Službene novine FBiH“, broj 95/15) i Izmjene Uredbe o poticanju zapošljavanja („Službene novine FBiH“, broj 32/16 i 48/16)

⁶ Nezaposlena osoba u smislu ove Uredbe je osoba u životnoj odbi od 15 - 30 godina, bez radnog iskustva u zvanju za koje se obrazovala.

⁷ Osoba koja se sama zapošljava je osoba u životnoj dobi od 18 ili više godina, koja se vodi u evidenciji nadležnog organa za zapošljavanje kao nezaposlena osoba neprekidno duže od 30 dana i koja pod uslovima iz ove Uredbe koristi subvenciju kako bi radila sama za sebe.

mjesečno po osobi, ukupno za godinu dana 6.936 KM). Radni odnos zaposlenika koji se zapošljavaju i osoba koje se same zapošljavaju uz subvencioniranje traje koliko i period za koji se osigurava subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. U skladu sa odredbama Uredbe (članovi 12. i 18.), Federalni zavod za zapošljavanje, u saradnji sa Poreznom upravom FBiH, je nadležan za nadzor nad ispunjavanjem uslova za subvenciju, Ministarstvo je nadležno za upravni nadzor nad primjenom Uredbe, dok su Porezna uprava i Federalna uprava za inspeksijske poslove nadležni za provođenje inspeksijskog nadzora.

Postupak za dodjelu subvencija je pokrenut na osnovu posebno donesenih Programa utroška sredstava od strane Vlade FBiH od 02.02.2016. godine i 30.06.2016. godine (50.000.000 KM), kao i Javnih poziva objavljenih od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje (18.02. i 26.09. 2016. godine), koji su bili otvoreni do zaprimanja zahtjeva u visini raspoloživih sredstava. **Finansijska sredstva od 50.000.000 KM su raspodijeljena po kantonima, u zavisnosti od procentualnog broja neuposlenih osoba do 30 godina u odnosu na ukupan broj istih za područje Federacije (102.137 osoba⁸).**

U skladu sa Uredbom, u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, Zavod je provjeravao kvalificiranost poslodavaca i osoba koje se samozapošljavaju po javnom pozivu. Nakon utvrđivanja potpunosti i validnosti dokumentacije, kantonalna služba je potpisivala i ovjeravala sve primjerke ugovora o sufinansiranju i dostavljala ih poslodavcu i Zavodu na potpisivanje i ovjeravanje, a Zavod je ugovore dostavljao Ministarstvu, također radi potpisa i ovjere. Na osnovu dostavljenog izvještaja kantonalne službe za zapošljavanje o ispunjavanju uslova za isplatu (ovjerene specifikacije plaća, platne liste i uplatnice) Federalni zavod za zapošljavanje je Ministarstvu podnosio Izvještaj o ispunjavanju uslova za isplatu na dalji postupak radi refundiranja sredstava za protekli mjesec (za svakog poslodavca pojedinačno, kao i za osobu koja se sama zapošljava).

Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je Ministarstvo realizaciju sredstava vršilo na način da je u sistem trezora prijavljivalo banke kao dobavljače, koje su krajnjim korisnicima doznčavale sredstva poticaja (prema priloženim specifikacijama naloga za plaćanje), što ima za posljedicu da se iz Glavne knjige trezora ne mogu povući podaci o krajnjim korisnicima poticajnih sredstava za prvo zapošljavanje. **Obavljenom revizijom smo također utvrdili da Ministarstvo nije uspostavilo ni adekvatne pomoćne evidencije svih potpisanih ugovora, kao i izmirene obaveze od strane Ministarstva po istima, što nije zadovoljavajuće sa stanovišta funkcionisanja sistema internih kontrola i praćenja dinamike realizacije preuzetih obaveza. Prema prezentiranom „Izvještaju o izvršenju ugovaranja programa po Uredbi Vlade FBiH“ upućenog 15.02.2017. godine od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje prema Ministarstvu, u 2016. godini je po osnovu 2.678 potpisanih ugovora sa poslodavcima izvršeno upošljavanje 3.787 osoba. Od ukupno planiranih 50.000.000 KM, sa poslodavcima je ugovoreno 25.875.358 KM, od čega je Ministarstvo u sistem trezora do 31.01.2017. godine unijelo na plaćanje 8.036.390 KM, odnosno sve pristigle obrađene naloge za plaćanje od strane Federalnog zavoda do tog datuma. Zbog naprijed navedenog, Ministarstvo je prilikom provođenja završnih knjiženja za 2016. godinu, razliku između ugovorenih i realizovanih obaveza po osnovu primjene Uredbe o poticanju zapošljavanja evidentiralo na kratkoročnim razgraničenjima u iznosu od 17.838.969 KM⁹.**

Obzirom da usvojeni Program utroška sredstava Vlade FBiH nije u cjelosti implementiran u 2016. godini, za nastavak aktivnosti u skladu sa Uredbom o poticanju zapošljavanja (kao i izmirenje preostalog dijela ugovorenih obaveza) planirana su sredstva Budžetom Ministarstva za 2017. godinu.

Ministarstvo je redovno izvještavalo Vladu FBiH o stepenu realizacije Uredbe o poticanju zapošljavanja koje je Vlada FBiH prihvatila, nakon čega je donosila određene zaključke u cilju realizacije planiranih aktivnosti, a posljednja Informacija je razmatrana i usvojena Zaključkom V broj 411/2017 od 23.03.2017. godine. U navedenom Zaključku, Vlada FBiH je, između ostalog, dala zaduženja svim institucijama da hitno poduzmu sve potrebne aktivnosti iz okvira svoje nadležnosti u cilju realizacije Uredbe (Ministarstvu, Federalnom ministarstvu finansija, Federalnom zavodu za zapošljavanje,

⁸Pripadajuća kvota sredstava u odnosu na ukupan broj nezaposlenih do 30 godina za FBiH: USK 12,23 %; PK 1,16 %; TK 28,13 %; ZDK 18,77 %; BPK 1,10 %; SBK 8,71 %; ZHK 2,89 %; SK 15,93 % i Kanton 10 2,36 %.

⁹ 25.875.358 KM – 8.036.390 KM = 17.838.968 KM knjiženi iznos na razgraničenjima.

Poreznoj upravi FBiH i Federalnoj upravi za inspeksijske poslove). Također je zadužila Federalni zavod za zapošljavanje da u saradnju sa Poreznom upravom FBiH vrši nadzor za vrijeme korištenja subvencija u skladu sa Uredbom, te da na mjesečnoj osnovi o tome informiše Ministarstvo. U slučaju da poslodavac ili lice koje se samozapošljava ne postupaju na način utvrđen Uredbom, Federalni zavod za zapošljavanje će na osnovu obavijesti Porezne uprave pokrenuti i provesti proceduru povrata iskorištenog iznosa subvencije, u visini ukupno iskorištenih sredstava s pripadajućom zakonskom kamatom, te naložiti korisniku da sredstva uplati na JRT Budžeta FBiH.

Imajući u vidu sve što je naprijed navedeno, kao i činjenicu da su zadužene institucije za provedbu zapošljavanja u skladu sa odredbama Uredbe o poticanju zapošljavanja imale na raspolaganju sredstva u iznosu od 50.000.000 KM a stvarno realizovale sa 31.12.2016. godine samo 8.036.390 KM (16,07 %), može se zaključiti da realizacija Programa utroška sredstava usvojenog od strane Vlade FBiH nije bila na zadovoljavajućem nivou, što upućuje na potrebu poduzimanja konkretnih mjera na terenu, kako Ministarstva, tako i svih ostalih institucija.

Preporuke:

- *Uspostaviti adekvatne pomoćne evidencije svih potpisanih ugovora sa korisnicima poticaja za prvo zapošljavanje i izmirenim obavezama od strane Ministarstva po istima, u cilju zadovoljavajućeg funkcionisanja sistema internih kontrola, kao i obavljanja nadzora;*
- *Intenzivirati aktivnosti i komunikaciju sa nadležnim institucijama u cilju zapošljavanja i samozapošljavanja nezaposlenih osoba u previđenom obimu, kao i ispunjavanja svih odredbi potpisanih ugovora sa poslodavcima, a naročito u dijelu zadržavanja uposlenih osoba u istom roku na koji su poticane i eventualnog povrata budžetskih sredstava;*

6.1.1.3.2 Tekući transferi općinama i gradovima, pojedincima za isplatu stipendija i poticaja inovatorima, neprofitnim organizacijama, udruženjima građana, obrtničkim komorama FBiH, kantona i obrazovnim institucijama i subvencije privatnim preduzećima

Tekući transferi općinama i gradovima, pojedincima za isplatu stipendija i poticaja inovatorima, neprofitnim organizacijama, udruženjima građana, obrtničkim komorama FBiH, kantona i obrazovnim institucijama i subvencije privatnim preduzećima iskazani su u iznosu od 4.900.350 KM.

Imajući u vidu da je Vlada FBiH, za sve naprijed navedene transfere donijela jedinstven „Program i Izmjene programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera utvrđenih Budžetom FBiH za 2016. godinu Ministarstvu“ (april i septembar 2016. godine¹⁰), radi lakšeg praćenja iste zajedno obrazlažemo u narednom dijelu, a naročito uvažavajući specifičnosti finansiranih projekata u okviru istih.

Pregled plana i realizacije naprijed navedenih tekućih transfera dajemo u sljedećoj tabeli:

u KM

Red. Broj	Naziv transfera u okviru odobrenog Budžeta za 2016. godinu / Naziv projekata unutar transfera po Programu utroška sredstava	Budžetom odobrena sredstva za 2016. godinu	Program utroška sredstava 27.04.2016.	Reprogram utroška sredstava 21.09.2016.	Dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima za 2016. godinu
1.	Tekući transferi općinama i gradovima	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
1.1.	Izgradnja poduzetničkih zona		1.000.000	1.000.000	1.000.000

¹⁰ Program utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera utvrđenih Budžetom FBiH za 2016. godinu Ministarstvu, Vlada FBiH je usvojila Odlukom od 22.04.2016. godine u iznosu 4.944.000 KM. Odlukom Vlade FBiH od 16.09.2016. godine izvršena je izmjena naprijed navedene Odluke, odnosno preraspodjela sredstava između programa na osnovu zaprimljenih zahtjeva, s tim da je ukupno odobreni iznos ostao nepromijenjen.

Red. Broj	Naziv transfera u okviru odobrenog Budžeta za 2016. godinu / Naziv projekata unutar transfera po Programu utroška sredstava	Budžetom odobrena sredstva za 2016. godinu	Program utroška sredstava 27.04.2016.	Reprogram utroška sredstava 21.09.2016.	Dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima za 2016. godinu
2.	Tekući transferi pojedincima – isplata stipendija i isplata inovatorima	120.000	120.000	119.350	94.350
2.1.	Stipendiranje učenika koji se obrazuju za tradicionalne i stare obrte i za deficitarna zanimanja (mjesečno do 100 KM)		70.000	70.000	45.000
2.2.	Poticaji inovatorima- pojedincima (do 5.000 KM)		50.000	49.350	49.350
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	148.511	250.000	148.511	148.511
3.1.	Unapređenje institucijske poduzetničke infrastrukture (do 20.000 KM za tehnološke parkove i poslovne inkubatore i do 10.000 KM za poduzetničke centre i klastere)		150.000	48.511	48.511
3.2.	Poticaj projektima koje finansira EU i drugi inostrani donatori (do 20.000 KM)		100.000	100.000	100.000
4.	Tekući transfer udruženjima građana, obrtničke komore FBiH i kantona i obrazovne institucije	201.489	100.000	201.489	201.489
4.1.	Poticaj udruženjima, komorama i obrazovnim institucijama (do 6.000 KM)		100.000	201.489	201.489
5.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	3.474.000	3.474.000	3.474.000	3.456.000
5.1.	Tehničko usklađivanje (do 7.000 za uvođenje ISO i HACCP standarda i do 9.000 KM za osiguranje CE oznake)		300.000	224.800	217.800
5.2.	Poticaj tradicionalnim i starim obrtima (do 4.000 KM za nabavku opreme i repromaterijala, te ulaganje u objekat)		350.000	347.876	347.876
5.3.	Poticaj novoosnovanim subjektima MSP (za pravni subjekt do 8.000 KM i za obrtnika do 7.000 KM)		700.000	700.000	689.000
5.4.	Poticaj poduzetništvu žena (do 8.000 KM za nabavku opreme)		350.000	350.000	350.000
5.5.	Poticaj poduzetništvu mladih (do 8.000 KM za nabavku opreme)		350.000	347.889	347.889
5.6.	Jačanje konkurentnosti tehnološki suvremenih subjekata MSP-a (do 20.000 KM za proizvodne i proizvodno – uslužne djelatnosti i do 15.000 KM za uslužne subjekte)		1.424.000	1.503.435	1.503.435
	UKUPNO (1+2+3+4+5)	4.944.000	4.944.000	4.944.000	4.900.350

Ministarstvo je na osnovu naprijed navedenog Programa utroška sredstava raspisalo 3 Javna konkursa za odabir korisnika grant sredstava tekućih transfera koji su objavljeni u sredstvima javnog informisanja i na web stranici Ministarstva (u maju i septembru 2016. godine)¹¹. U Programu utroška sredstava i javnim konkursima navedeni su ciljevi projekta, kriteriji za izbor korisnika po projektima i ko sve može biti korisnik sredstava. Ministar je rješenjima formirao 3 komisije za izbor korisnika sredstava tekućih transfera za 2016. godinu koje su radile u skladu sa važećim Pravilnikom o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede¹², donesenim na osnovu Zakona o poticaju razvoja male privrede. Na osnovu navedenog Pravilnika doneseni su Poslovnici o radu komisija za izbor korisnika poticajnih sredstava za 2016. godinu, koji sadrže metodologiju rada komisija i način vrednovanja kriterija utvrđenih u Odluci Vlade FBiH i Javnim konkursima za pojedine projekte.

Nakon završenog izbora korisnika i provedenog žalbenog postupka ministar je donio pojedinačne odluke po projektima u kojima su navedeni krajnji korisnici sa iznosom odobrenih sredstava, sa kojima su potpisani ugovori o doznačavanju sredstava. Za razliku od prethodne godine, postupak izbora krajnjih korisnika je ranije započet, tako da su odobrena poticajna sredstva istima doznačena u periodu od avgusta – decembra fiskalne 2016. godine.

¹¹ Javni konkurs za odabir korisnika grant sheme „Unapređenje poduzetničkih zona u FBiH objavljen 13.05.2016. godine, za grant sredstava tekućih transfera objavljen 18.05.2016. godine i za stipendiranje učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja 07.09.2016. godine;

¹² Pravilnik o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede ("Sl. novine FBiH" br. 50/13, 55/13 i 86/13);

Tekući transfer općinama i gradovima za „Izgradnju poduzetničkih zona¹³“ izvršen je u planiranom iznosu od 1.000.000 KM.

Navedeni transfer, odnosno „Projekat integriranog lokalnog razvoja“ se realizuje u skladu sa potpisanim Sporazumom između Ministarstva i UNDP-a u julu 2016. godine, na koji je Vlade FBiH dala saglasnost¹⁴. Predmet ovog Sporazuma je uspostavljanje efikasne Grant sheme kojom će upravljati Ministarstvo i koja će služiti za podršku realizaciji prioriteta identificiranih u strategijama razvoja na lokalnom nivou i istovremeno doprinositi unapređenju poslovne infrastrukture i povećanju konkurentnosti privatnog sektora kroz ovaj finansijski mehanizam. Korisnici sredstava su isključivo jedinice lokalne samouprave, koje imaju pravo podnošenja projektnih prijedloga za finansiranje u skladu sa utvrđenim kriterijima, koje je donio Projektni odbor (imenovani predstavnici Ministarstva i UNDP-a). U 2016. godini, sredstva za funkcioniranje Grant sheme, odnosno implementaciju Projekta integriranog lokalnog razvoja, iznosila su ukupno 1.400.000 KM, od čega je 1.000.000 KM osigurala Vlada FBiH putem transfera Ministarstva, a 400.000 KM Evropska unija, u saradnji sa UNDP-om.

Odabir projekata jedinica lokalne samouprave je izvršen na osnovu javnog poziva (maj 2016. godine), a jedinice lokalne samouprave su svoje prijedloge morale pripremiti u skladu sa Smjernicama za podnositelje projektnih prijedloga. Da bi projektni prijedlog bio uzet u razmatranje za finansiranje u sklopu Grant sheme, propisano je da: 1) projekat treba ostvariti minimalno 40 bodova od mogućih 100 bodova; 2) finansijski doprinos Grant sheme po pojedinačnom projektu s kojim se aplicira ne može biti niži od 100.000 KM niti viši od 200.000 KM, i 3) sufinansiranje od jedinice lokalne samouprave je minimalno 25 % od ukupne vrijednosti projekta. Ukupno trajanje projekta ne može prelaziti 7 (sedam) mjeseci od datuma potpisivanja ugovora, a realizacija projekta treba biti okončana do kraja marta 2017. godine. Od ukupno pristiglih 30 prijava (aplikacija) imenovana komisija je izabrala 10 opština kojima su u 2016. godini dodijeljena ukupna sredstva u iznosu od 1.354.823 KM, od čega 1.000.000 KM iz sredstava tekućeg transfera. U skladu sa potpisanim Sporazumom i Ugovorima o dodjeli sredstava u sklopu Grant sheme „Unapređenje poduzetničkih zona u FBiH“ za 2016. godinu, Ministarstvo je odobreni iznos budžetskih sredstava na račune opština doznačilo u avgustu 2016. godine (73,81 % opština, 16,90 % UNDP, ukupno 90 %), dok će se preostali iznos sredstava (10 %) doznačiti od strane UNDP-a, ukoliko Ministarstvo prihvati Završni tehnički i finansijski izvještaj o provedbi projekta, odnosno prihvatanja dokaza o namjenskom utrošku sredstava.

Revizorski uzorak za 2016. godinu su opštine: Kreševo (dodijeljeno 187.729 KM) i Stolac (dodijeljeno 150.000 KM).

Na osnovu uvida u podnesenu prijavu Opštine Kreševo (Izgradnja infrastrukture u PZ Resnik – vodovodne i kanalizacione mreže i rasvjete) i način bodovanja nadležne komisije koja je istu izbodovala sa 40 bodova (minimalni broj bodova za dodjelu sredstva) utvrdili smo da nije bilo osnova za dodjelu bodova po sljedećim bodovanim kriterijima: izrađena studija izvodljivosti - 1 bod, administrativni kapaciteti aplikanta - 2 boda i projekat direktno omogućava uspostavljanje novih/ proširenje postojećih ekonomskih aktivnosti u sklopu zone - 1 bod¹⁵. **Zbog navedenog, konstatujemo da je nadležna komisija prijavu Opštine Kreševo neosnovano izbodovala sa najmanje 4 boda više što je bilo presudno da ista dobije grant sredstva u ukupnom iznosu od 187.729 KM, od čega 138.563 KM iz navedenog tekućeg transfera.**

¹³ Poduzetnička zona je područje definisano prostornim planom i opremljeno potrebno infrastrukturom za obavljanje različitih oblika privredne djelatnosti;

¹⁴ Sporazum između Razvojnog programa ujedinjenih naroda (UNDP) i Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta o provedbi Projekta lokalnog integriranog razvoja potpisan 01.07.2016. godine i Odluka Vlade FBiH o davanju saglasnosti na tekst navedenog Sporazuma od 16.06.2016. godine (V broj 1297/2016).

¹⁵ utvrdili smo da nije bilo osnova za dodjelu bodova po sljedećim bodovanim kriterijima: **izrađena studija izvodljivosti** (dodijeljen 1 bod iako ista ne postoji – trebalo dodijeliti 0 bodova); **administrativni kapaciteti aplikanta** (dodijeljene 4 boda iako, kako je predviđeno, nije formiran tim za implementaciju već je navedeno da će se isti tek formirati što nosi 1 bod, odnosno da će poslove obavljati nadležna općinska služba što nosi 2 boda – trebalo dodijeliti 1 ili 2 boda); **projekat direktno omogućava uspostavljanje novih/ proširenje postojećih ekonomskih aktivnosti u sklopu zone** (dodijeljen 1 bod na osnovu prezentiranog javnog poziva o prodaji općinskog zemljišta, iako je utvrđenim kriterijima za bodovanje predviđeno da se može dodijeliti samo 0 bodova ukoliko nema nikakve potvrde o novim investitorima, odnosno 5 bodova ukoliko se prezentira potvrda o zainteresovanosti novih investitora u zoni – trebalo dodijeliti 0 bodova).

Na osnovu uvida u podnesenu prijavu Opštine Stolac (Izgradnja komunalne infrastrukture u poslovnoj zoni Hodovo – saobraćajnica i vodovod) i način bodovanja nadležne komisije koja je istu izbodovala sa 41 bodom, utvrdili smo da nije bilo osnova za dodjelu bodova po sljedećim bodovanim kriterijima: projekat nudi adekvatne i kvalitetne usluge za razvoj poduzetništva - 1 bod i administrativni kapaciteti aplikanta - 1 bod. **Zbog navedenog, konstatujemo da je nadležna komisija prijavu Opštine Stolac neosnovano izbodovala sa najmanje 2 boda više što je bilo presudno da ista dobije grant sredstva u ukupnom iznosu od 150.000 KM, od čega 110.715 KM iz navedenog tekućeg transfera.** Ističemo da je Opština Stolac po navedenom osnovu i ranije dobivala sredstva Ministarstva, zaključno sa 2015. godinom u iznosu od 552.500 KM.

Vezano za način raspodjele sredstava, utvrdili smo da je Poslovnikom o radu komisije predviđeno da se ispunjenost određenih kriterija boduje na osnovu slobodne procjene komisije što smatramo neopravdanim (kvalitet i logika projekta, trend rasta MSP u zadnje 3 godine). Isto tako, utvrdili smo da je po kriteriju „jedinica lokalne samouprave do sada nije koristila poticajna sredstva Ministarstva za poduzetničke zone“ propisano da se za takvu prijavu dodijeli 5 bodova, što se jednim dijelom anulira dodjelom bodova u rasponu od 1 – 4 ukoliko su druge prijavljene opštine ranije koristile sredstva u iznosima manjim od 500.000 KM. Prema prezentiranim podacima, od ukupno 79 opština u Federacije njih 27 još uvijek nije dobivalo sredstva iz ovog transfera, iako se isti realizuje od 2005. godine, dok su pojedine opštine sredstva dobivale više puta. S tim u vezi navodimo, da je prema prezentiranoj pomoćnoj evidenciji, u periodu 2005. – 2016. godina, za izgradnju poduzetničkih zona ukupno izdvojeno 16.910.462 KM, u okviru kojih je 10 opština dobilo značajna sredstva u ukupnim iznosima koji prelaze 500.000 KM (Tešanj dodijeljena sredstva u iznosu od 873.000 KM, Stolac 702.500 KM, Orašje 638.946 KM, Usora 592.000 KM, Žepče 579.000 KM, Odžak 559.000 KM, Općina Vitez 545.184 KM, Sanski Most 533.000 KM, Livno 521.459 KM i Kakanj 506.000 KM). **Imajući u vidu naprijed navedeno, a naročito činjenicu da svi postojeći kriteriji nisu jasno definisani, konstatujemo da je isto jednim dijelom imalo za posljedicu da 26 opština na području Federacije do sada nije nikako dobivalo predviđena sredstva ovog transfera.**

Imajući u vidu naprijed navedeno, konstatujemo da raspodjela sredstava dijela Transfera za izgradnju poduzetničkih zona u iznosu od najmanje 249.278 KM nije izvršena uz dosljedno poštivanje Programa utrška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera usvojenog od strane Vlade FBiH, što nije u skladu sa članovima 31., 37. i 38. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2016. godinu.

U revizorskom izvještaju za prethodnu 2015. godinu, Ministarstvu je data preporuka da isto izvrši analizu ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture po svakoj poduzetničkoj zoni, kao i da isto izvrši analizu efekata dosadašnjih ulaganja u cilju procjene opravdanosti daljnjih ulaganja za navedene namjene. U cilju implementacije navedenog, prezentirani su Konačni izvještaji stalnih komisija za izbor korisnika sredstava i cjelokupno upravljanje, praćenje i izvještavanje o provedbi Grant sheme „Unapređenje poduzetničkih zona u FBiH“ za 2014. i 2015. godinu, sačinjeni u novembru i decembru 2016. godine koje podatke dajemo u sljedećoj tabeli, sa napomenom da nadzor za 2016. godinu nije završen:

Red. broj	Transfer za izgradnju poduzetničkih zona	Sredstva Grant sheme (u KM)	Učešće opština (u KM)	Ukupno realizovana sredstva (u KM)	Planiranih broj novih MSP	Ostvareni broj novih MSP	Planirani broj uposlenja	Ostvareni broj novih uposlenja
1.	2014. godina	1.439.147	594.923	2.034.070	35	21	470	232
2.	2015. godina	1.538.792	661.124	2.199.916	30	13	2.062	671
3.	2016. godina	1.354.823	501.011	1.855.834	-	-	-	-
	UKUPNO	4.332.762	1.757.058	6.089.820	65	34	2.532	903

Prema prezentiranim Konačnim izvještajima za 2014. i 2015. godinu, sve opštine su opravdale doznačena budžetska sredstva, međutim može se konstatovati da nije došlo do planiranog povećanja

broja malih i srednjih preduzeća (MSP-a), kao ni do planiranog povećanja broja zaposlenih. Značajnim smatramo napomenuti da u pojedinim opštinama, odnosno poduzetničkim zonama nije bilo nikakvih rezultata u smislu povećanja MSP-a i novih uposlenja.

Preporuke:

- **Osigurati da se bodovanje pristiglih prijava za finansiranje izgradnje poduzetničkih zona vrši u potpunosti na osnovu jasnih i mjerljivih kriterija, i uz dosljedno poštivanje principa transparentnosti i pravičnosti koji će omogućiti da sredstva po navedenom osnovu dobiju sve opštine sa područja FBiH;**
- **Preispitati način bodovanja komisije po osnovu postavljenih kriterija: „izrađena studija izvodljivosti“, „administrativni kapaciteti aplikanta“, „projekat direktno omogućava uspostavljanje novih/ proširenje postojećih ekonomskih aktivnosti u sklopu zone“ i „projekat nudi adekvatne i kvalitetne usluge za razvoj poduzetništva“, kao i kriterija čija se ispunjenosti cijeni na osnovu slobodne procjene komisije, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti u cilju povećanja transparentnosti prilikom dodjele sredstava;**
- **Izvršiti nadzor i analizu ukupnih ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture za 2016. godinu, te procijeniti opravdanosti daljih ulaganja po navedenom osnovu u odnosu na ostvarene rezultate;**

„Tekući transferi pojedincima – isplata stipendija i isplata inovatorima“ izvršen je u iznosu od **94.350 KM**, u okviru kojeg se na isplate stipendija odnosi 45.000 KM i na poticaje inovatorima 49.350 KM. Osnovni kriteriji za vrednovanje pristiglih projekata za dodjelu sredstava **poticaja inovatorima** utvrđeni su programom, a ukupan broj bodova po istima i detaljniji podkriteriji za vrednovanje osnovnih kriterija propisan je „Bodovnom listom“ koja je sastavni dio Poslovnika o radu Komisije. Dodijeljeni broj bodova, odnosno formirana rang lista na osnovu istih je bila odlučujuća prilikom donošenja odluke o tome koji aplikanti će dobiti sredstva poticaja (pojedinačni maksimalni iznos poticaja 5.000 KM u okviru planiranih 50.000 KM). Poticaj je dobilo 10 prvorangiranih aplikanata. U okviru potrebne dokumentacije na osnovu koje se cijenila ispunjenost formalno – pravnih uslova, između ostalog, propisano je dostavljanje „**dokaza o pokrenutoj ili dodijeljenoj zaštiti intelektualnog vlasništva**“ i popunjen obrazac projekta (sažetak projekta, podaci o namjeni utroška finansijskih sredstava za realizaciju projekta, te struktura izvora finansiranja projekta – vlastita sredstva u odnosu na poticajna sredstva). Uvidom u revizorski uzorak, konstatujemo da su aplikanti kao „dokaz o pokrenutoj ili dodijeljenoj zaštiti intelektualnog vlasništva“ dostavljali „Zaključak o objavljivanju prijave patenta“, odnosno „Zaključak o utvrđivanju datuma podnošenja prijave patenta“ izdate od strane Instituta za intelektualno vlasništvo BiH. Navedeni zaključci su od strane komisije kroz bodovanje vrednovani sa 10 bodova po kriteriju „dovođenje inovacije do proizvoda“ i po kriteriju „vrsta proizvoda kojem je inovacija namijenjena“ vrednovani sa 20 bodova (inovacija u funkciji proizvodnje), odnosno sa 10 bodova (inovacija u funkciji usluge). Imajući u vidu odredbe člana 38. i 40. Zakona o patentu, tj. **da podnošenje prijave za priznavanje patenta nije nikakva garancija da će biti izdato rješenje o priznavanju patenta**¹⁶, utvrdili smo da nije osnovano izvršeno bodovanje po naprijed navedenim kriterijima, odnosno da navedeni način dodjele sredstava poticaja „inovatorima“ nema uporište u postojećim zakonskim propisima zbog čega je neosnovano izvršena dodjela sredstava poticaja u iznosu od najmanje 10.000 KM¹⁷. Imajući u vidu naprijed navedeno, konstatujemo da raspodjela sredstava dijela Transfera za pojedincima – isplata inovatorima nije izvršena uz dosljedno poštivanje Programa utška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera usvojenog od strane

¹⁶ Član 40. Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10) – „Ako podnosilac prijave u propisanom roku ne dostavi rezultate provedenog postupka potpunog ispitivanja koji su Institutu dovoljni za donošenje rješenja u pogledu zahtjeva za priznanje patenta, prijava se smatra povučenom i Institut donosi zaključak o obustavljanju postupka“.

¹⁷ Projekat „Sistem koji sam obnavlja električnu energiju za bateriju električnog bicikla“ (5.000 KM) i projekat „Sušara sa rotirajućim posudama za plodove i bilje“ (5.000 K M).

Vlade FBiH, što nije u skladu sa članovima 31., 37. i 38. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2016. godinu.

Preporuka:

- **Poticajna sredstva tekućeg transfera namijenjena inovatorima dodjeljivati na osnovu mjerljivih kriterija, uz prezentiranje dokaza da je inovacija priznata izdavanjem rješenje o priznavanju patenta od strane nadležne institucije;**

„Tekući transfer neprofitnim organizacijama“ izvršen je u iznosu od **148.511 KM**, u okviru kojeg se na poticaje za realizaciju programa unapređenja poduzetničke infrastrukture odnosi 48.511 KM i na poticaj projektima koje finansira EU i drugi inostrani donatori 100.000 KM (za ulaganja u objekat, opremu, edukacije, izradu literature i ostalo). **Vezano za raspodjelu sredstava na ime unapređenja poduzetničke infrastrukture** (za organizaciju edukacija, sajamske manifestacije, konferencije, simpozije, okrugle stolove, izradu literature, nabavku opreme), u skladu sa odredbama Programa utroška sredstva i Javnog poziva, korisnici sredstava su poduzetničke institucije s područja FBiH koje imaju najmanje jednog zaposlenog na neodređeno vrijeme. Pojedinačni maksimalni iznos poticaja je mogao iznositi do 20.000 KM za tehnološke parkove i poslovne inkubatore i do 10.000 KM za poduzetničke centre i klaster¹⁸ s tim da isti iz navedenih sredstava nisu mogli finansirati troškove tekućih komunalnih usluga, ličnih dohodaka, putne troškove, troškove reprezentacije i sl. Prema prezentiranim podacima u Informaciji Ministarstva za Vladu FBiH iz decembra 2015. godine, Ministarstvo nema podataka o broju poduzetničkih centara, a u Federaciji ima 9 poslovnih inkubatora, 4 tehnološka parka i 6 klastera. Zbog navedenog, konstatujemo da postoji potreba sačinjavanja registra pravnih osoba za koje se može vezati primjena ovog programa i da se poboljša postojeća komunikacija sa istima u cilju otvaranja mogućnosti da isti koriste poticajna sredstva za obavljanje aktivnosti u cilju jačanja poduzetničke infrastrukture.

„Tekući transfer udruženjima građana, obrtničkim komorama i obrazovnim institucijama“ izvršen je u iznosu od **201.489 KM**. Poticajna sredstva su dodjeljivana u skladu sa utvrđenom rang listom bodovanja, do utroška raspoloživih sredstava, s tim da je maksimalni iznos poticajnih sredstava mogao iznositi 6.000 KM (za organizaciju edukacija, sajamske manifestacije, konferencije, simpoziju, okrugli stolovi, izrada literature i nabavku opreme).

„Tekući transfer subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“ izvršen je u iznosu od **3.456.000 KM** u okviru kojeg se na izvršenje programa poticaja za tehničko usklađivanje odnosi 217.800 KM (za uvođenje ISO i HACCP standarda do 7.000 KM, za osiguranje CE znaka 9.000 KM) i na izvršenje programa za poticaj tradicionalnim i starim obrtima 347.876 KM (do 4.000 KM, za nabavku opreme i repromaterijala, te ulaganje u objekat). Pored toga, na izvršenje programa poticaja novoosnovanim subjektima malih i srednjih preduzeća (MSP) su dodijeljena poticajna sredstva u iznosu od 689.000 KM (za pravni subjekt do 8.000 KM, za obrtnika do 7.000 KM, i to za troškove registracije i doprinose za trenutno uposlene radnike), programe poticaja poduzetništvu žena 350.000 KM (do 8.000 KM, za nabavku opreme) i poduzetništvu mladih 347.889 KM (do 8.000 KM, za nabavku opreme). Najznačajniji iznos navedenog transfera se odnosi na izvršenje programa jačanje konkurentnosti tehnološki suvremenih subjekata MSP u iznosu od 1.503.435 KM s tim da je najveći iznos poticaja mogao iznositi do 20.000 KM za proizvodne i proizvodno – uslužne subjekte i do 15.000 KM za uslužne subjekte.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno u vezi tekućih transfera može se konstatovati da je kod svih tekućih transfera bodovanje pojedinačnih projekata bio osnov za sačinjavanje rang listi, a iznos

¹⁸ **Poslovni inkubator** je lokacijska zajednica malih poduzetnika u određenom prostoru koji tek započinju poslovati ili su u fazi rasta i razvoja. **Tehnološki parkovi** su savremeni inkubatori u kojima se osigurava koncentracija znanja, visoke tehnologije, obrazovanja i povezanosti sa svjetskim obrazovnim institucijama. **Poduzetnički centri** su središta stručne i savjetodavne pomoći poduzetnicima u kantonima, gradovima i općinama, ovisno o broju i interesu poduzetnika na određenom području. Klasteri su geografski koncentriran skup međusobno povezanih kompanija, specijalizovanih snabdjevača, davalaca usluga i institucija povezanih unutar određene oblasti, prisutne unutar nacionalnog tržišta ili regije.

sredstava poticaja se dodjeljuje prema dostavljenim zahtjevima aplikantata (u traženom iznosu koji ne može biti veći od maksimalno dozvoljenog) i to do utroška planiranog iznosa sredstava unutar programa (za utvrđenu namjenu).

Nakon pregleda uzorkovanih predmeta i uvida u način rada komisije za dodjelu sredstava utvrdili smo da po pojedinačnim programima postoji mogućnost da određeni aplikanti, bodovanjem od strane komisije, osvoje veći broj bodova samo u zavisnosti od načina popunjavanja zahtjeva za odobravanjem poticajnih sredstava. Isto upućuje na postojanje rizika dogovora između aplikantata i uposlenika Ministarstva neposredno zaduženih za kreiranje podkriterija, koji nisu objavljeni, a na osnovu kojih se vrši bodovanje po postavljenim osnovnim kriterijima iz programa utroška sredstava. Navedeni rizik smo konstatovali prilikom bodovanja prijave za dodjelu sredstava poticaja primjenjujući podkriterije za bodovanje po osnovnom kriteriju pod nazivom „izvori/način finansiranja“ (kod dodjele poticajnih sredstava inovatorima (dodjeljivano do 5.000 KM), poduzetništvu žena i mladih (do 8.000 KM) i za jačanje konkurentnosti tehnološko savremenih subjekata MSP (do 20.000 KM)). Isti rizik smo također konstatovali prilikom bodovanja prijave, primjenjujući podkriterije za bodovanje po osnovnim kriterijima pod nazivima: „namjena sredstava“ i „struktura izvora finansiranja“ (kod dodjele poticajnih sredstava za unapređenje poduzetničke infrastrukture (dodjeljivano do 20.000 KM), poticaja projektima koje finansiraju EU i drugi strani donatori (do 20.000 KM), poticaja udruženjima građana, obrtničkim komorama i obrazovnim institucijama (do 6.000 KM) i kod poticaja tradicionalnim i starim obrtima (do 4.000 KM)).

Utvrdili smo da WEB stranica Ministarstva nije adekvatno uređena (dizajnirana) zbog čega je otežan pristup potencijalnim aplikantima koji su dužni da nađu i pravilno popune aplikacijske obrasce nakon objavljivanja programa utroška i javnog poziva za dodjelu sredstava. Pored toga, ni zapisnici komisije nisu potpuni obzirom da uz iste nisu uredno arhivirane liste svih pristiglih aplikacija, zatim aplikacija koje zadovoljavaju formalno – pravne usluge, izvršena bodovanja i dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima. Navedeno ukazuje da postoji značajan prostor za unapređenje rada Ministarstva u dijelu transparentne i pravične raspodjele sredstava tekućih transfera koja se korisnicima odobravaju u vidu nepovratnih grant sredstava.

Preporuke:

- *U javnim pozivima za dodjelu poticajnih sredstava Ministarstva, aplikante transparentno obavijestiti o prednostima prilikom ocjenjivanja pristiglih aplikacija, koje zavisi od predloženog načina izvora finansiranja i namjene sredstava, u cilju pravične raspodjele nepovratnih budžetskih grant sredstava krajnjim korisnicima;*
- *Osigurati da zapisnici o radu komisije budu potpuni u dijelu koji se odnosi na uredno arhiviranje svih faza njenog rada, a WEB stranicu Ministarstva adekvatno urediti u cilju olakšavanja pristupa potencijalnim aplikantima koji imaju pravo da se natječu za sredstva poticaja;*

6.1.1.4 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera

Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2015. godinu formirana je Rješenjem ministra 14.03.2016. godine sa zadatkom da kontinuirano vrši praćenje utroška finansijskih (grant i kreditnih) sredstava korisnika i izvršenje drugih preuzetih obaveza. Poslovníkom o radu komisije za praćenje utroška poticajnih sredstava regulisano je da komisija vrši nadzor nad dostavljenom dokumentacijom od korisnika sredstava i na terenu, te sačinjava mjesečne izvještaje o provedenim aktivnostima koje dostavlja Ministru. U 2016. godini, Komisija je izvršila obilazak 40 korisnika na terenu u cilju vršenja nadzora. Prema prezentiranom izvještaju sa stanjem na dan 23.02.2017. godine, Komisija je izvršila nadzor nad implementacijom sredstava tekućih transfera doznačenih iz Budžeta FBiH za 2015. godinu u iznosu od 4.141.895 KM za 565 korisnika. **Na osnovu dostavljenih izvještaja i izvršenom nadzoru o utrošku dodijeljenih poticajnih sredstava iz Budžeta FBiH za 2015. godinu i vlastitih sredstava korisnika,** konstatovano je da je opravdan iznos od 6.563.964 KM ili 98 % od ukupnih sredstava u iznosu od 7.731.945 KM (od čega se 2.590.050 KM odnosi na vlastita sredstva korisnika). Izvještaje o utrošku

dodijeljenih poticajnih sredstava je dostavilo 558 korisnika, dok **7 korisnika nije uopće dostavilo predviđene izvještaje o utrošku sredstava**. Od dostavljenih izvještaja 524 zadovoljava tražene elemente, a 34 izvještaja ne zadovoljava tražene elemente. Za nepotpune izvještaje dostavljene su urgencije korisnicima sa rokovima. Realizovano je zapošljavanje novih 685 osoba, a planirani broju upošljavanja novih osoba predviđen apliciranim projektom je iznosio 450, što predstavlja ostvarenje od 152 %. **Utvdili smo da Izvještaj o radu Komisije za nadzor sadrži uglavnom statističke pokazatelje, bez navođenja najznačajnijih opažanja uočenih prilikom pregledanja i analize dostavljenih izvještaja, konkretnih primjedbi i davanja sugestija (preporuka) za poboljšanje rada u narednom periodu.**

Nadzor nad namjenskim korištenjem odobrenih sredstava za 2016. godinu nije vršen, obzirom da isti još uvijek dostavljaju izvještaje o utrošku dodijeljenih sredstava.

U skladu sa odredbama članova 15. i 17. Zakona o poticanju razvoja male privrede i odredbama Pravilnika o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede, Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2015. godinu je dostavila prijedlog za prekid ugovora za 14 korisnika i povrat poticajnih sredstava ukupnog iznosa 110.380 KM, kao i prijedlog za izricanje zaštitne mjere pristupa poticajnim sredstvima za 25 korisnika (obzirom da isti nisu realizovali obećana zaposlenja). Pravna služba Ministarstva navedene prijedloge obrađuje, nakon čega iste dostavlja Federalnom pravobranilaštvu na postupanje. Prema prezentiranom, u 2016. godini 14 krajnjih korisnika je izvršilo povrat 49.549 KM na Jedinstveni račun trezora FBiH.

Preporuke:

- *Dopuniti Izvještaj o radu Komisije za nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera u dijelu davanja osvrta na konstatovane probleme u radu, kao i konkretnih primjedbi i preporuka za poboljšanje rada u narednom periodu;*
- *Nastaviti aktivnosti na kontinuiranom praćenju namjenskog utroška doznačenih poticajnih sredstava krajnjim korisnicima kao i da se u slučaju nenamjenskog korištenja istih pravovremeno poduzimaju odgovarajuće aktivnosti u skladu sa datim ovlaštenjima za povrat nenamjenski utrošenih sredstava;*

U skladu sa Odlukom Vlade FBiH o usvajanju Programa „Realizacije projekata održivosti povratka za 2012. godinu na prostoru Republike Srpske“ iz sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2012. godinu Ministarstvo je na ime 3 krajnja korisnika doznačilo grant sredstva u iznosu od 1.000.000 KM, od čega „ZDI Produkt“ d.o.o. Široki Brijeg – Podružnica Laktaši 450.000 KM, „Sloga Lagerfeld“ d.o.o. Vukosavlje 261.428 KM i „DI&DE Deli“ d.o.o. Bihać 288.572 KM. **Prema prezentiranom, sa korisnikom „Z.D.I. Produkt“ d.o.o. Široki Brijeg je raskinut Ugovor o namjenskom korištenju grant sredstava i pokrenut proces povrata istih u Budžet FBiH, koja nisu vraćena do okončanja revizije. U međuvremenu je 09.02.2017. godine, Ministarstvo podnijelo krivičnu prijavu protiv navedenog društva, kao i protiv osnivača i vlasnika Zdravka Ivankovića jer su oštetili Budžet FBiH iz 2012. godine u iznosu od 450.000 KM. Ostala dva korisnika redovno dostavljaju izvještaje sa izvještajima od Porezne uprave FBiH o zaposlenim povratnicima.**

Preporuka:

- *Nastaviti aktivnosti nadzora nad plasiranim budžetskim sredstvima za realizaciju Programa održivosti povratka na prostoru Republike Srpske iz 2012. godine, a u slučaju nenamjenskog utroška sredstava i neispunjavanja obaveze upošljavanja ugovorenog broja radnika povratnika, poduzeti sve aktivnosti na povratu sredstava u Budžet FBiH;*

6.1.1.5 Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci realizovani su u iznosu 2.030.626 KM, od čega se 2.000.000 KM odnosi na ostala domaća pozajmljivanja gdje se evidentiraju doznačena sredstva Razvojnoj banci FBiH putem koje se vrši pozajmljivanje malim i srednjim preduzećima po propisanim uslovima, što je detaljnije pojašnjeno

u dijelu Izvještaja pod 6.1.1.5.1. Preostali iznos od 30.626 KM se odnosi na izdatke za nabavku stalnih sredstava (namještaj 2.306 KM, kompjuterska oprema 21.812 KM i ostala oprema 6.507 KM).

6.1.1.5.1 Ostala domaća pozajmljivanja (putem Razvojne banke FBiH)

Izdaci za ostala domaća pozajmljivanja iskazani su u iznosu od 2.000.000 KM, a odnose se na plasman sredstava putem Razvojne banke FBiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, u skladu sa zaključenim ugovorom o komisionim poslovima.

Ministarstvo je, u periodu od 2008. – 2012. godine, svake godine sa Razvojnou bankom FBiH zaključivalo ugovore o komisionim poslovima, radi plasiranja sredstava za poticaj razvoju, poduzetništva i obrta. Zaključno sa 2012. godinom, Banci su prenesena sredstva u ukupnom iznosu od 16.648.465 KM. Svi naprijed navedeni ugovori su 2014. godine zamijenjeni novim Ugovorom o formiranju revolving kreditne linije za realizaciju „Kreditnog poticaja razvoja, poduzetništva i obrta“. U skladu sa novim Ugovorom formira se nova Revolving komisiona kreditna linija iz sredstava naplaćenih glavnica, prethodno plasiranih kredita iz perioda 2008. – 2012. godina, neutrošenih sredstava iz 2012. godine, kao i budućih naplata glavnica prethodno plasiranih kredita iz perioda 2008. – 2012. godina i naplata glavnica po plasiranim kreditima po Ugovoru. Kreditna sredstva se plasiraju korisnicima kredita, na revolving osnovi, sa rokom povrata sredstava do 7 godina, uključujući grace period do 2 godine i godišnju kamatnu stopu od 1,5 %, prema pojedinačnim odlukama Ministarstva o odobravanju kreditnih sredstava, na osnovu prethodno provedene procedure. Ministarstvo je, u 2015. godini, sa Bankom zaključilo Aneks na navedeni Ugovor o komisionim poslovima, kojim se u suštini pod istim uslovima, ugovora realizacija dodatno prebačenih 2.000.000 KM na teret fiskalne 2015. godine, što znači da su Banci, zaključno sa 2015. godinom, prebačena sredstva u ukupnom iznosu od 18.648.465 KM. U skladu sa odlukama Vlade FBiH¹⁹, navedena sredstva se plasiraju na revolving osnovi sa rokom povrata sredstava na JRT Budžeta FBiH do 2030. godine.

Tabelarni pregled stanja kreditnih linija prema dostavljenim Izvještajima Razvojne banke FBiH na dan 31.12.2016. godine dajemo u slijedećoj tabeli:

u KM

R. br.	Kreditna linija	Uplaćeno na račun Razvojne banke FBiH - namjenski depozit do 31.12.2016. godine	Plasirana sredstva		Stanje kredita na dan 31.12.2016. godine	
			Broj ugovora	Plasirana sredstva	Naplaćena glavnica	Ostatak duga
1	2	3	4	5	6	7
1.	2008.godina	2.000.000	11	1.850.000	1.850.000	0
2.	2009.godina	4.400.000	32	4.150.000	3.623.998	526.002
3.	2010.godina	2.548.465	20	2.398.465	1.781.730	616.735
4.	2011.godina	2.700.000	8	3.100.000	1.292.643	1.807.357
5.	2012.godina	5.000.000	8	2.786.560	1.122.353	1.664.207
6.	2014. godina	Raspoloživa sredstva na računu Ministarstva (povrat glavnice)	45	11.187.656	662.348	10.475.217
7.	2015. godina	2.000.000	0	0	0	0
Ukupno:		18.648.465	124	25.472.590	10.333.072	15.089.518

Na osnovu prezentiranih podataka u naprijed navedenoj tabeli u odnosu na prethodnu godinu, konstatujemo da je u 2016. godini potpisano novih 26 ugovora o kreditu sa krajnjim korisnicima, na koji način su plasirana sredstva u iznosu od 6.047.656 KM, što u odnosu na plasman sredstava prethodne godine (2.558.999 KM) predstavlja povećanje za 136,33 %.

U skladu sa Ugovorom, naknada za komisioni posao je utvrđena u visini ukupno naplaćene redovne i zatezne kamate krajnjih korisnika kredita. Pored naknade za komisioni posao, Banka obračunava i

¹⁹ Odluke o izmjenama i i dopunama Odluka o odobravanju utroška dijela sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenih Budžetom FBiH donesenim za 2008. – 2012. godinu, kao i Odluka za 2015. godinu.

naplaćuje naknadu za obradu kreditnih zahtjeva od korisnika kredita jednokratno. Ministarstvo je obavezno vršiti refundaciju svih troškova pravnih i drugih radnji nastalih radi naplate potraživanja. U 2016. godini troškovi naknade za komisioni posao su iznosili 200.731 KM, a troškovi refundacije pravnih i drugih radnji 1.170 KM.

Na osnovu uvida u Izvještaj Razvojne banke FBiH od 11.04.2017. godine, konstatujemo da je sa 21.03.2017. godine, po svim navedenim kreditnim linijama u korištenju 108 kredita, te da postoji problem naplate određenog broja izvršenih kreditnih plasmana iz kreditnih linija 2009 - 2011. Na osnovu saglasnosti Ministarstva, Banka je uputila nadležnim sudovima prijedloge za izvršenje nad instrumentima obezbjeđenja kredita za sljedeće korisnike kredita: Semirex d.o.o. Gračanica (503.776 KM), Connection d.o.o. Sarajevo (304.530 KM), Čaltex d.o.o. Kreševo (158.241 KM), Pauk d.o.o. Bihać (161.645 KM), Proton d.o.o. Žepče (98.460 KM), Em – Džad d.o.o. Bihać (18.850 KM) i Pamglas d.o.o. Tešanj (58.921 KM). Ukupan iznos kredita po kojima je pokrenut postupak prinudne naplate iznosi 1.304.423 KM što predstavlja 5,12 % ukupno plasiranih sredstava u dosadašnjem periodu, odnosno 13,52 % plasiranih sredstava iz kreditnih linija 2009 – 2011. godina. Za navedene korisnike Banka poduzima pravne radnje u skladu sa Ugovorom o formiranju kreditne linije. Izvršenim nadzorom od strane Ministarstva je utvrđeno da 2 korisnika (Drvorez d.o.o. Kreševo i Čavkunović – Bau d.o.o. Bihać) nisu implementirali obaveze iz ugovora o kreditnom zaduženju u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje planiranog broja uposlenika, te je za iste Ministarstvo donijelo Rješenja o zabrani apliciranja do 2021. godine.

Vežano za izvršenje plasmana sredstava iz Budžeta FBiH za 2016. godinu u iznosu od 2.000.000 KM, utvrdili smo da je Vlada FBiH 01.04.2016. godine donijela Odluku o odobravanju utroška sredstava sa navedene pozicije za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“. U skladu sa Odlukom, sredstva se plasiraju putem Razvojne banke FBiH na revolving osnovi sa rokom povrata sredstava na Jedinstveni račun trezora FBiH do 2030. godine. Kreditni poticaji će se dodjeljivati na period do 7 godina, grejs periodom do 2 godine i kamatnom stopom do 2%. Neutrošena sredstva i sredstva od naplaćenih glavnica iz plasiranih kredita, plasirat će se pod istim uslovima, do navedenog roka povrata sredstava na Jedinstveni račun trezora FBiH. Ministar je 16.05.2016. godine zaključio Aneks 3 na Ugovor o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom FBiH, donio Odluku o prenosu sredstava Razvojnoj banci 23.08.2016. godine, a sredstva su prebačena na račun Banke 12.01.2017. godine. Odabir potencijalnih korisnika vrši Ministarstvo putem Javnog poziva, a nakon provjere istih od strane Banke, sa krajnjim korisnicima se zaključuju pojedinačni ugovori o kreditnom zaduženju.

U cilju realizacije naprijed navedenog, kao i plasmana slobodnih novčanih sredstava doznačenih u ranijem periodu, Ministarstvo je 20.05.2016. godine objavilo Javni konkurs za odabir korisnika kreditnih sredstava po Programu „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“. Navedenim javnim pozivom je predviđen odabir krajnjih korisnika kreditnih sredstava u dvije faze. U I fazi Ministarstvo formira Potencijalnu listu krajnjih korisnika koja se dostavlja Razvojnoj banci, dok u II fazi Banka, nakon kompletiranja potrebne dokumentacije od strane istih (15 dana), vrši provjeru kreditnog rizika plasmana sredstava, u skladu sa bankarskim procedurama. Ministarstvo daje saglasnost za plasman sredstava samo onim potencijalnim korisnicima čiji rizik povrata sredstava Banka svrsta u A i B grupe.

Komisija za izbor potencijalnih korisnika kreditnih sredstava po Programu „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (imenovana rješenjem ministra 20.04.2016. godine) na osnovu Pravilnika o postupcima o provođenju Programa male privrede donijela je Poslovnik o radu i nakon provedenih aktivnosti podnijela Izvještaj o radu. **Ministarstvo je 26.09.2016. godine i 02.11.2016. godine dostavilo Razvojnoj banci FBiH prijedlog potencijalne liste za 35 korisnika. Nakon prikupljanja dokumentacije i obrade zahtjeva, samo njih 15 je zadovoljilo potrebne uslove, te su sa istima i zaključeni ugovori o plasmanu sredstava.**

Iako je Ministarstvo postiglo značajan napredak u odnosu na prethodnu godinu, imajući u vidu da određeni broj potencijalnih korisnika nije u mogućnosti da izvrši kompletiranje tražene dokumentacije ili da nakon provedene procedure provjere kreditnog rizika od strane Banke ne zadovoljava potrebne uslove za plasman sredstava, odnosno iz drugih razloga odustane od kreditnog

zaduženja, utvrdili smo da postoji potreba poduzimanja dodatnih aktivnosti u cilju povećanja stepena iskorištenosti slobodnih novčanih sredstava za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (npr. objava javnih poziva dva puta godišnje). Poduzimanje navedenih aktivnosti podrazumijeva plasman sredstava samo onim korisnicima koji zadovolje propisane bankarske procedure u pogledu ocjene kreditnog rizika.

Preporuka:

- **Poduzeti adekvatne aktivnosti u cilju što efikasnijeg korištenja budžetskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, u skladu sa zaključenim Ugovorom o komisionim poslovima i Aneksima istog;**

6.2 BILANS STANJA

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja Ministarstva ukupna vrijednost aktive je iskazana u iznosu od 47.920.603 KM sa sljedećom strukturom: novčana sredstva 1.019 KM, kratkoročna potraživanja 5.524.168 KM, finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama 4.887.117 KM, kratkoročna razgraničenja 17.838.968 KM, neotpisana vrijednost stalnih sredstava 579.812 KM i dugoročni plasmani 19.089.519 KM. Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 17.838.968 KM se odnose na nerealizovani iznos ugovorenih obaveza prema privatnom sektoru po osnovu realizacije Uredbe o poticanju zapošljavanju (ugovoreno 25.875.358 KM, realizovano 8.036.390 KM). Kratkoročna potraživanja u iznosu od 5.524.168 KM i dugoročni plasmani u iznosu od 19.089.519 KM se odnose na knjigovodstveno stanje dugoročnog depozita i izvršene kreditne plasmane iz istog putem Razvojne banke FBiH, što smo detaljnije pojasnili u dijelu Izvještaja pod brojem 6.2.1, gdje smo i dali odgovarajuću preporuku.

Ukupna vrijednost pasive iznosi 47.920.603 KM sa sljedećom strukturom: kratkoročne tekuće obaveze 4.807.129 KM, obaveze prema zaposlenicima 79.059 KM, kratkoročna razgraničenja 23.365.084 KM, izvori stalnih sredstava 579.812 KM i ostali izvori sredstava 19.089.519 KM.

6.2.1 Popis sredstava i obaveza

Rješenjem ministra od 20.12.2016. godine formirana je Komisija za provedbu redovnog godišnjeg popisa za 2016. godinu sa zadatkom da izvrši popis stalnih sredstava, sitnog inventara, potraživanja, obaveza, neizmirenih sudskih odluka i novčanih sredstava u blagajni. Komisija je na dan 31.12.2016. godine izvršila popis i o istom sačinila pojedinačne zapisnike o izvršenom popisu imovine, stanja obaveza i potraživanja. Međutim, tek 10.02.2017. godine ministar je donio Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu imovine. Imajući u vidu da je zakonski utvrđeni rok za sastavljanje izvještaja o popisu i dostavljanje istog na razmatranje nadležnom tijelu za odlučivanje o popisu, najkasnije 15 dana od dana isteka poslovne godine, **konstatujemo da Ministarstvo prilikom provođenja popisa za 2016. godinu nije ispoštovalo zakonski utvrđen rok što nije u skladu sa članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Obavljenom revizijom smo utvrdili da u Izvještaju popisne komisije nisu konstatovane razlike između popisanog i knjigovodstvenog stanja dugoročnih plasmana i potraživanja od krajnjih korisnika za plasirana kreditna sredstva, iako smo konstatovali neusaglašenost. Naime, uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da je stvarno stanje dugoročnog depozita Ministarstva kod Razvojne banke FBiH na dan 31.12.2016. godine iznosilo 3.524.368 KM, od čega stanje sredstava na računu naplaćene glavnice (povrata kredita) 1.524.368 KM i stanje na računu namjenskog dugoročnog depozita 2.000.000 KM²⁰. Također smo utvrdili da stanje potraživanja od krajnjih korisnika po osnovu kreditnih plasmana na dan 31.12.2016. godine iznosi 15.089.518 KM. **Na osnovu naprijed navedenog i uvida u knjigovodstvene**

²⁰ U navedenom stanju dugoročnog depozita nisu obuhvaćena, na teret fiskalne 2016. godine, doznačena sredstva Banci 12.01.2017. godine u iznosu od 2.000.000 KM.

evidencije Ministarstva, konstatujemo da iskazano knjigovodstveno stanje dugoročnog depozita Ministarstva kod Razvojne banke FBiH i potraživanja od krajnjih korisnika po osnovu kreditnih plasmana nije usaglašeno sa stvarnim što je posljedica neadekvatnih knjiženja.

Imajući u vidu navedeno smatramo da popis nije u cijelosti izvršen u skladu članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- ***Godišnji popis potraživanja i obaveza vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a naročito u dijelu usaglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem dugoročnog depozita i potraživanja od krajnjih korisnika za plasirana kreditna sredstva;***

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U okviru pozicija vanbilansne evidencije, na dan 31.12.2016. godine, iskazano je stanje od 349.206 KM što je u odnosu na prethodnu godinu kada je bilo 305.133 KM više za 44.073 KM. U revidiranoj 2016. godini po navedenom osnovu su realizovane obaveze u ukupnom iznosu od 108.800 KM od čega 56.141 KM na ime glavnice, 32.729 KM zateznih kamata i 19.930 KM troškova spora. Na vanbilansnoj evidenciji su iskazane obaveze po pravosnažnim sudskim presudama po osnovu prava uposlenika iz radnog odnosa na ime naknade za ishranu u toku rada i naknade za korištenje godišnjeg odmora (regresa). Evidentiranje je izvršeno u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama i sudskim izvršnim rješenjima u Glavnoj knjizi trezora.

Ovakav način evidentiranja u vanbilansnoj evidenciji nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, obzirom da pravosnažne sudske presude i izvršna sudska rješenja predstavljaju dospjele obaveze koje treba evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja.

Preporuka:

- ***Pravosnažne sudske presude evidentirati na pripadajućih pozicijama rashoda i obaveza, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH;***

8. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je 29.01.2016. godine donijelo Plan nabavki za 2016 godinu (3 izmjene u toku godine) kojim je planirana nabavka roba 87.000 KM i nabavka usluga 46.300 KM. Ministarstvo je pokrenulo 23 postupka javnih nabavki od kojih je 8 putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda (73.339 KM) i 15 putem direktnih sporazuma (13.010 KM). Rješenjem ministra 05.04.2016. godine imenovana je Komisija za provođenje postupka javne nabavke u 2016. godini. Odluke o pokretanju postupaka putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda, za 2016. godinu od strane ministra najvećim djelom donesene su krajem godine, i to u septembru i novembru 2016. godine. Imajući u vidu da su sredstva planirana i odobrena Budžetom za 2016. godinu a da će se realizacija ugovora koji su zaključeni tek krajem godine vršiti u Budžetskoj 2017. godini, konstatovano je da nisu na vrijeme poduzete aktivnosti kako bi se postupci javnih nabavki okončali pravovremeno kao i ugovori sa izabranim dobavljačem zaključili na vrijeme. Ministarstvo je tokom godine do zaključivanja istih, vršilo putem direktnog sporazuma i na osnovu ugovora iz prethodnog perioda.

Također, uvidom u zaključeni ugovor za nabavku kancelarijskog materijala i sitnog inventara konstatovano je da cijene, kao ni pojedine količine (na fakturi količina veća nego što je ugovoreno) iz

ugovora ne odgovaraju cijenama i količinama koje su ugovorene i prihvaćene u ponudi putem provedenog postupka Javnih nabavki.

Zbog prethodno navedenog smatramo da postupci javnih nabavki nisu u potpunosti provedeni u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka:

- **Pravovremeno pokretati postupke javnih nabavki i iste vršiti u skladu sa zaključenim ugovorima i ponudama koja je bile predmet ugovaranja;**

9. OSTALI NALAZI

9.1 RASPODJELA PRIKUPLJENIH SREDSTAVA OD IGARA NA SREĆU ZA 2014. I 2015. GODINU

Zakonom o igrama na sreću²¹ i Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću²² iz 2015. godine, utvrđeno je da se uplaćena sredstva od priređivača igara na sreću vode na posebnom transakcijskom računu Trezora FBiH za prikupljanje prihoda od igara na sreću, te da se ista usmjeravaju za finansiranje programa i projekata koje predlažu nadležna ministarstva, prema utvrđenim udjelima za raspodjelu prikupljenih sredstava²³. Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta pripada 5 % prikupljenih sredstava od priređivanja igara na sreću. Uredbom su također propisani opći kriteriji za dodjelu sredstava krajnjim korisnicima, dok posebne kriterije utvrđuju nadležna ministarstva. Korisnici sredstava mogu biti udruženja i humanitarne organizacije sa sjedištem na teritoriji FBiH, koje su osnovane u skladu sa važećim propisima o udruženjima i fondacijama. Navedena sredstva nisu dodjeljivana u budžetskoj 2015. godini, a prema dostavljenim podacima od 25.01.2016. godine iz Federalnog ministarstva finansija, na posebnim transakcijskim računima od igara na sreću je prikupljeno 5.538.419 KM, od čega pripadajući dio Ministarstva iznosi 276.921 KM. Napominjemo, iako je Ministarstvo izvršilo dodjelu pripadajućeg dijela sredstava krajnjim korisnicima za promoviranje tehničke kulture, ista su u Glavnoj knjizi trezora knjižena kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija, nakon što je Vlada FBiH (po prijedlogu ministarstva) donijela Odluku o utvrđivanju liste korisnika i raspodjeli dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknade od priređivanja igara na sreću 28.07.2016. godine. Sa svim izabranim korisnicima potpisani su Ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava 05.08. 2016. godine koja su im doznačena početkom septembra 2016. godine, a korisnici su ista trebali opravdati do kraja godine.

Ministarstvo je u 2016. godini, putem posebno imenovane Komisije, izvršilo raspodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 276.921 KM, a na osnovu provedenog javnog konkursa objavljenog 02.02.2016. godine.

Struktura dodijeljenih sredstava od strane Ministarstva od priređivanja igara na sreću:

Redni broj	Namjena dodijeljenih sredstava od priređivanja igara na sreću	Izvršenje za 2016. godinu
1	2	3
1.	Promoviranje tehničke kulture (24 korisnika, nije bio propisan maksimalni iznos grant sredstava)	276.921 KM
2.	Udruženja koja se bave inovacijama za nagradni fond za nagrađivanje inovatora za inovacije od međunarodnog značaja (0 korisnika)	0 KM
	UKUPNO IGRE NA SREĆU	276.921 KM

²¹ Službene novine FBiH, broj 48/15 i 60/15;

²² Službene novine FBiH, broj 89/15,

²³ Uredbom utvrđeni udjeli za raspodjelu prikupljenih sredstava od igara na sreću: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike 55 %, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke 15 %, Federalno ministarstvo kulture i sporta 15 %, Federalno ministarstvo zdravstva 10 % i Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta 5 %.

Na osnovu uvida u prezentirane zapisnike o radu Komisije za ocjenu i bodovanje, utvrdili smo da su na konkurs pristigle 43 prijave, od čega 40 iz oblasti tehničke kulture i 3 iz oblasti inovacije. Od pristiglih prijava, njih 16 je proglašeno formalno – pravno neispravnim, a preostalih 27 ispravnim, za koje je Komisija izvršila bodovanje. Na osnovu uvida u Zapisnik o radu komisije (29.03.2016.), konstatujemo da nijedan od pristiglih zahtjeva iz oblasti inovacije nije zadovoljio formalno – pravne uslove, zbog čega je komisija predložila da se sredstva u potpunosti dodijele za 27 projekata iz oblasti tehničke kulture. Rang lista korisnika je utvrđena na osnovu izvršenog bodovanja ispunjenosti općih i posebnih kriterija iz Javnog poziva, u skladu sa postavljenim podkriterijima koji su sastavni dio Poslovnika o radu komisije. Ministar nije prihvatio prvobitno sačinjenu rang listu Komisije, iz razloga jer je predloženo da 3 aplikanta dobiju sredstva za dva aplicirana projekta. Nakon toga, Komisija je korigovala prijedlog u navedenom dijelu, te sačinila konačnu rang listu sa 24 aplicirana projekta koju je ministar i prihvatio, te je ista dostavljena Vladi FBiH u vidu Prijedloga Odluke o utvrđivanju liste korisnika i raspodjeli sredstava. Vlada FBiH je 28.07.2016. godine usvojila predloženu Odluku Ministarstva.

Obavljenom revizijom smo utvrdili da su članovi Komisije izvršili bodovanje programa i projekata po svakom postavljenom općem kriteriju iz Uredbe i posebnim kriterijima iz Poslovnika o radu komisije (npr. po posebnim kriterijima: za kontinuitet organizacije - preko 10 godina 10 bodova, od 3 – 10 godina 7 bodova, od 1 – 3 godine 3 boda, do 1 godine 0 bodova; za održivost projekta – nije predviđen nastavak aktivnosti 0 bodova, nastavak aktivnosti 10 bodova; usmjernost na razvoj tehničke kulture – djelimična usmjerenost 5 bodova, isključiva usmjerenost 10 bodova; dosadašnji poticaji Ministarstva – bez poticaja 5 bodova, do 15.000 KM 2 boda, 15.000 KM i više 0 bodova). Osvojeni broj bodova je bio proporcionalan dodijeljenom iznosu sredstava, s tim da aplikantu nije mogao biti dodijeljen veći iznos od traženog.

Uvidom u dokumentaciju, konstatujemo da primjenjivani opći i posebni kriteriji za bodovanje pristiglih programa i projekata za dodjelu bespovratnih sredstava od priređivanja igara na sreću nisu mjerljivi, kao i da je bodovanje izvršeno samo na osnovu podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima (nije propisano prilaganje dokaza o ispunjenosti bodovanih kriterija), što smatramo krajnje subjektivnim i netransparentnim, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH i članom 6. stav 2. Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.

Vezano za praćenje namjenskog utroška dodijeljenih sredstava, formirana je Komisija za kontrolu utroška dodijeljenih sredstava od igara na sreću, koja je 27.02.2017. godine sačinila „Informaciju o namjenskom utrošku sredstava dodijeljenih korisnicima iz dijela prihoda ostvarenih na osnovu naknada za priređivanje igara na sreću u 2014. i 2015. godini“, a ista je 10.03.2017. godine razmatrana i prihvaćena od strane Vlade FBiH (V broj 377/2017). U prezentiranoj Informaciji i drugim Izvještajima Komisije nije bilo konstatacija o nenamjenskom utrošku.

Na osnovu uvida u revizorski uzorak koji se odnosi na dodjelu i pravdanje dodijeljenih sredstava, konstatujemo da je Ministarstvo Udruzi „Evergreen fest“ Čitluk dodijelilo sredstva u iznosu od 10.000 KM na ime organizacije Međunarodne manifestacije „Evergreen fest 2016“ koja ima za cilj da obogati muzički i kulturni sadržaj općine Čitluk. Na osnovu uvida u aplikacijski obrazac, konstatujemo da se navedeni festival ne može povezati sa terminom „tehnička kultura“ za koju su se trebala dodjeljivati sredstva od igara na sreću. Navedena Udruga je pravdanje sredstava izvršila na način da je Ministarstvu dostavila račune o kupovini festivalskih majica (557 KM), radio reklama (2.842 KM), slikanju i snimanju materijala (2.150 KM), naknade za korištenje autorskih djela (468 KM), zakupa billboarda (831 KM), štampanje plakata i kupona (831 KM), obrada dokumentacije za projekat (526 KM), trošak zakupa (2.000 KM) i nagrada festivala (200 KM). Komisija za nadzor je prihvatila ovakvo pravdanje sredstava, iako se isto ne može povezati sa apliciranim projektom.

Također smo konstatovali da Hrvatsko kazalište Travnik, iako je trebalo, nije opravdalo dodijeljena sredstva u iznosu od 20.000 KM na ime realizacije projekta „Kako snimiti film i kako kazališnu predstavu pretvoriti u film“, kako je trebalo uz organizovanje radionica, za 25 učesnika, koje je trebalo da

pohađaju svi učenici osnovnih i srednjih škola, kao i mladi do 27 godina starosti. Umjesto navedenog, Kazalište je pravdanje sredstava izvršilo na način da je prezentiralo račune za kupljenu opremu i materijal (softver 7.609 KM, fotoaparat 1.099 KM, plakat 450 KM, svjetlosni i zvučni efekti 13.195 KM, prevoz glumaca 1.300 KM, scenografija 2.502 KM i zavjese i kulise 1.468 KM), što je također prihvaćeno od strane Komisije za nadzor.

Imajući u vidu naprijed navedeno, može se konstatovati da neadekvatan način dodjele sredstava ima uticaja da revizija ne može potvrditi namjenski utrošak dijela dodijeljenih sredstava Ministarstva od igara na sreću, što ukazuje na nedostatak sistema internih kontrola i potrebu organizovanja poslova dodjele i nadzora nad utroškom sredstava od igara na sreću na većem nivou.

Preporuka:

- *Donijeti proceduru za finansiranje programa i projekata iz sredstava ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću i istom propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata, kao i prilaganje dokaza od strane aplikanata kojima će se moći dokazati njihova ispunjenost u cilju objektivnog bodovanja i transparentne dodjele budžetskih sredstava;*
- *Osigurati praćenje i namjensko trošenje dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima po osnovu prikupljenih naknada od igara na sreću;*

9.2 IMPLEMENTACIJA „INFORMACIONOG SISTEMA REGISTRA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA U FBiH“ (ISR MSP) I „INFORMACIONOG SISTEMA OBRTOG REGISTRA“ (ISOR)

Programom „Razvoja malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009.-2018. godine, koji je sastavni dio „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, predviđeno je integrisanje ISOR-a u ISR MSP. Vlada FBiH je Zaključkom od 11.03.2013. godine usvojila Akcioni plan realizacije projekta „Razvoja malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2013. - 2015. godine u kojem je obrađeno 8 strateških ciljeva sa 28 prioriteta i 44 mjere. U okviru prvog strateškog cilja Smanjenje administrativnih prepreka predviđen je prioritet u dijelu stvaranja jedinstvene baze podataka poslovnih subjekata malog i srednjeg poduzetništva kao i mjera uspostave jedinstvenog obrtnog registra. U prethodnom periodu je za nabavku softvera i računarske opreme za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća FBiH (ISR MSP) kao i izgradnju IT infrastrukture u Ministarstvu utrošeno 761.638 KM, a za nabavku softvera i računarske opreme za Informacioni sistem obrtnog registra (ISOR) 229.806 KM.

Vezano za realizaciju Ugovora o izradi rekonstruisanog i nadograđenog softvera za **Informacijski sistem Obrtnog registra (ISOR)** od 03.08.2010. godine, provedenom revizijom utvrđeno je da modul „web aplikacija“ (web portal) i SMS modul za korisnike ISOR-a nije stavljen u funkciju ni do kraja 2016. godine (u skladu sa Ponudom dobavljača Luna.Com d.o.o. Mostar). Ministarstvo je u toku 2016. godine (14.01.2016. godine) Vladi FBiH dostavilo Informaciju o analizi stanja u oblasti obrta za period 2010.-2014. godine kojom navode razloge nekorištenja softvera u registracijskim tijelima. Zaključkom Vlade FBiH usvojena je Informacija u vezi sa realizacijom aktivnosti Ministarstva u okviru Projekta unapređenja poslovnog okruženja i pristupa tržištu u BiH. Ministar je 14.06.2016. godine imenovao Komisiju sa zadatkom da uz podršku Grupacije svjetske banke/Međunarodne finansijske korporacije izradi tekst Prednacrta zakona o obrtu i srodnim djelatnostima. Komisija je imenovana u sastavu od tri člana iz Ministarstva, od kojih je i predsjednik Komisije, i po jedan član iz Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalnog ministarstva trgovine, Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva pravde i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Komisija je sačinila Prednacrt Zakona te je isti 07.04.2017. godine, upućen na razmatranje Vladi FBiH, koji do okončanja revizije nije bio na razmatranju na sjednici Vlade FBiH. Navedenim Prednactrom zakona predviđeno je da obrtnik pravo na obavljanje obrta stječe tek upisom u Obrtni registar, što bi trebalo dovesti do toga da se broj unesenih predmeta o obrtima poveća, u odnosu na prethodne periode, kako bi se poduzele aktivnosti na završetku implementacije ISOR-a.

Uvidom u centralni obrtni registar konstatovano je da je implementacija ISOR-a izvršena u više od 60 općina, kao i da se broj unesenih predmeta o obrtima nije značajno povećao u odnosu na prethodnu godinu, obzirom da su zaključno sa 2016. godinom uneseni podaci za samo 630 obrta od ukupno više desetina hiljada koliko se procjenjuje da ima registrovanih obrta (u 2011. godini uneseno je u registar 405 obrta, u 2012. godini 31 obrt, u 2013. godini 18 obrta, u 2014. godini 113 obrta, u 2015. godini 50 obrta i u 2016. godini 13 obrta). Dalje odlaganje rješavanja završetka implementacije ISOR-a znači i mogućnost da se sistem ne implementira i ne koristi, kao i što svako dalje odlaganje stavljanja u funkciju nabavljene računarske opreme predstavlja mogućnost zastarijevanja iste i prije početka korištenja u svrhe za koje je namijenjena čime se dovodi u pitanje opravdanost do sada uložених budžetskih sredstava.

Na portalu Centralnog obrtnog registra (kojem se javno pristupa putem linka sa web stranice Ministarstva) još nije u funkciji pretraživanje pojedinačnog obrtnika u bazi obrtnog registra sa pripadajućim podacima o posjedovanju odobrenja za rad, kao i detaljnih podataka o stanju obrta a neažurno je i korisničko uputstvo za portal. Nije prezentirana ni mogućnost upita u registar putem mobilnih telefona, što potvrđuje da nisu implementirana sva četiri modula iz ponude dobavljača, kao i da je minimalan broj evidentiranih registrovanih obrta u centralnom registru koji ne odražava ni približno stvarno stanje registrovanih obrta u FBiH koji su u nadležnosti Ministarstva, kao i da radno tijelo iz ranijeg perioda nije završilo 5 preostalih faza implementacije u skladu sa Planom aktivnosti za realizaciju projekta optimiziranja opreme i softvera Ministarstva, potvrđuje da Ministarstvo nije poduzelo potrebne aktivnosti kako bi se Informacioni sistem obrtnog registra stavio u funkciju i koristile raspoložive funkcionalnosti IT infrastrukture Ministarstva čime bi se opravdala dosadašnja ulaganja budžetskih sredstava u ISOR.

Na osnovu smjernica iz Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća u FBiH izrađen je glavni projekat ISR MSP. Svrha izgradnje registra je, osim vođenja evidencija osnovnih podataka o malim i srednjim poduzećima i formiranja centralnog registra i evidencije parametara po evropskom standardu za tu oblast, kao i mogućnost vršenja analiza i planiranja. Podaci u bazi registra se generiraju na osnovu podataka preuzetih iz sistema: Porezne uprave FBiH, Zavoda za statistiku FBiH, Zavoda za programiranje razvoja FBiH, Agencije za finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo (AFIP), Federalnog zavoda za PIO/MIO FBiH, Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, Zavoda za zapošljavanje FBiH. Protokoli o razmjeni podataka zaključeni su sa Poreznom upravom FBiH i Agencijom za finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo (2011. godine), odnosno Memorandum o ustupanju prava na korištenje podataka sa Finansijsko-informatičkom agencijom FIA, 17.08.2016. godine, kojima se regulišu međusobna prava i obaveze. Izvršena je izrada portala za registar čime je isti dostupan javnosti. U toku 2016. godine, na osnovu izjave odgovorne osobe, podaci o završnim računima pravnih lica, koji se odnose na poslovanje u 2015. godini, su konsolidirani sa podacima iz Porezne uprave FBiH i importirani u ISR MSP sistem.

Ministarstvo je za održavanje navedenog sistema u toku 2016. godine imalo zaključen ugovor o održavanju softverskog rješenja ISR MSP sistema (ugovor zaključen u oktobru 2015. godine), na period od godinu dana. Vrijednost ugovorenog iznosa 21.762 KM, a trošak održavanja za 2016. godinu iznosio je 16.317 KM. Nakon isteka ugovora, isti nije produžen niti je Ministarstvo u periodu do okončanja revizije vršilo održavanje navedenog sistema. Također, napominjemo, da je putem ugovora o djelu, tokom cijele godine u ministarstvu angažovan IT stručnjak (u 2016. godini ukupno isplaćeno 14.764 KM). **Imajući u vidu naprijed navedeno, ne može se potvrditi opravdanost navedenih isplata za IT održavanje.**

Preporuke:

- ***Riješiti pitanje neispunjenih obaveza implementatora ISOR-a koje se odnose na implementiranje preostalih softverskih modula i izradi akcioni plan za izvršenja sa jasnim zaduženjima,***

odgovornostima i rokovima za izvršenje, kako bi se omogućilo korištenje svih funkcija sistema i kompletirali podaci u registru;

- *Nastaviti aktivnosti sa ostalim organima i institucijama, a u skladu sa zakonskim propisima, da se za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) osiguraju blagovremeno podaci u skladu sa zaključenim protokolima sa Poreznom upravom FBiH i Finansijsko-informatičkom agencijom (FIA).*

10. KOMENTAR

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta se na dostavljeni Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2016. godinu u ostavljenom roku očitovalo dopisom broj 1-14-2491/16 od 02.06.2017. godine. Obrazloženja koja se odnose na udio budžetskih sredstava doznačenih opštinama i gradovima za „Izgradnju poduzetničkih zona“, donošenje Odluke ministra o prihvatanju izvještaja o popisu imovine 10.02.2017. godine i broja aplikacija dostavljenih Razvojnoj banci FBiH su prihvaćena i ugrađena u konačan tekst Izvještaja. Ostala dokumentacija i obrazloženja nisu imala uticaja na nalaze, preporuke i mišljenje o izvršenoj reviziji.

**Rukovodilac sektora za
finansijsku reviziju:**

Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Nadležni rukovodilac:

Dunja Logo, dipl.oec.

Tim za reviziju:

Nasiha Biberović, dipl.oec.-vođa tima

Marija Marković, dipl.oec.-član tima

**IV PRILOG
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu						
Naziv institucije: Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procen at (3/2x10 0)	
		U tekućoj godini	U prethodnoj Godini			
1	2	3	4	5	6	
I. PRIHODI						
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)						
1.	Porez na dobit pojedinca i preduzeća					
	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
	Porezi na dobit preduzeća					
	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. i druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2.	Doprinosi za socijalnu zaštitu					
3.	Porezi na plaću i radnu snagu					
4.	Porez na imovinu					
5.	Domaći porezi na dobra i usluge					
6.	Porez na dohodak					
7.	Prihodi od indirektnih poreza					
8.	Ostali porezi					
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)						
9.	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija					
	Ostali prihodi od imovine					
	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
	Prihodi od privatizacije					
	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10.	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i dr.prihodi					
	Administrativne takse					
	Sudske takse					
	Komunalne naknade i takse					
	Ostale budžetske naknade i takse					
	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)					
	Neplanirane uplate –prihodi					
	Novčane kazne					
	Drugi tekući prihodi					
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)						
11.	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
12.	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti					
13.	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada					
14.	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova					
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16.	Donacije					
II. RASHODI (od 1 do 7)		6.532.261	14.382.878	7.100.486	7.850.617	220,18

1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	961.511	885.000	957.894	-75.711	92,13
	Bruto plaće i naknade plaća	837.645	781.732	830.572	-55.913	93,32
	Naknade troškova zaposlenih	123.866	104.068	127.322	-19.798	84,02
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	87.308	82.082	87.261	-5.226	94,01
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	483.301	422.115	374.644	-61.186	87,34
	Putni troškovi	14.132	12.838	13.544	-1.294	90,84
	Izdaci za energiju					
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	36.000	35.030	31.943	970	97,31
	Nabavka materijala i sitnog inventara	20.870	18.918	26.212	-1.952	90,65
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	19.630	15.359	19.019	-4.271	78,24
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine					
	Izdaci za tekuće održavanje	16.000	13.467	18.399	-2.533	84,17
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	235.800	202.936	187.415	-32.864	86,06
	Ugovorene i druge posebne usluge	140.869	123.567	78.112	-17.302	87,72
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	55.000.141	12.992.881	5.680.687	-42.007.260	23,62
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	1.000.000	1.000.000	1.358.792	0	100
	Tekući transferi pojedincima	120.000	94.350	100.000	-25.650	78,63
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	350.000	350.000	350.000	0	100
	Subvencije javnim preduzećima					
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	53.474.000	11.492.390	3.691.895	41.981.610	21,49
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi	56.141	56.141		0	0
5.	Kapitalni transferi					
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate					
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva	50.000.000			-50.000.000	0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-56.532.261	-14.382.878	-7.100.486	42.149.383	25,44
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	33.500	30.626	8.291	-2.874	91,42
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina					
	Nabavka opreme	33.500	30.626	8.291	-2.874	91,42
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava					
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	33.500	30.626	8.291	-2.874	91,42
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)		-14.413.504	-7.108.777		
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine					

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0	100
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0	100
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000	0	100
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja					
	Primici od dugoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
	Primici od kratkoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova					
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja					
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)					
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)		- 16.413.505	- 9.108.777		

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2016. godinu odobrilo dana 28.02.2017.godine

Ministar
Amir Zukić

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine			
Naziv institucije: Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta			
Opis	31.12.2016.	31.12.2015.	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	28.251.272	12.031.833	234,8%
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	1.019	466	218,7%
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	5.524.168	4.751.891	116,3%
4.Kratkoročni plasmani			
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	4.887.117	7.279.476	67,1%
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja	17.838.968		
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	19.669.331	14.621.210	134,5%
9. Stalna sredstva	1.973.311	1.531.510	128,8%
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	1.393.499	1.194.510	116,7%
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	579.812	795.414	72,9%
12.Dugoročni plasmani	19.089.519	13.861.796	137,7%
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	19.089.519	13.861.796	137,7%
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	47.920.603	26.653.043	

II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	28.251.272	12.031.833	234,8%
19.Kratkoročne tekuće obaveze	4.807.129	7.198.396	66,8%
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obaveze prema zaposlenicima	79.059	80.010	98,8%
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	23.365.084	4.753.427	491,5%
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)			
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	19.669.331	14.621.210	134,5%
28.Izvori stalnih sredstava	579.812	759.414	76,3%
29.Ostali izvori sredstava	19.089.519	13.861.796	137,7%
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad приходima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	47.920.603	26.653.043	179,8%

Na poziciji „Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ u skladu sa propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine odobrilo dana 28.02.2017. godine.

**Ministar
Amir Zukić**